

เอกสารประกอบการจัด งาน

สมัชชาสวัสดิการชุมชน **คฟ** ภาคกลาง

จัดโดย

คณะกรรมการสวัสดิการชุมชน ๙ จังหวัด

วันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๕๕

ณ โรงแรมชัยนาทธานี อำเภอเมืองชัยนาท จังหวัดชัยนาท

“ให้อย่างมีคุณค่า รับอย่างมีศักดิ์ศรี”

เอกสารประกอบการจัดงานสัปดาห์สวัสดิการชุมชนคนภาคกลาง

วันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๕๕

โรงแรมชัยนาทรธานี อำเภอเมืองชัยนาท จังหวัดชัยนาท

พิมพ์ครั้งแรก	เมษายน ๒๕๕๕
จำนวนพิมพ์	๒๕๐ เล่ม
บรรณาธิการ	คณะกรรมการสวัสดิการชุมชนภาคกลาง ๙ จังหวัด
ข้อมูล/เรียบเรียง	คณะกรรมการสวัสดิการชุมชนภาคกลาง ๙ จังหวัด และสำนักงานภาคกลาง สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน)
ปกและรูปเล่ม	สุภาภรณ์ ดำรงพันธ์

ผลิตโดย คณะกรรมการสวัสดิการชุมชนภาคกลาง ๙ จังหวัด
สนับสนุนการผลิต
สำนักงานภาคกลาง สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน(องค์การมหาชน)
๙๑๒ ถนนนวมินทร์ คลองจั่น บางกะปิ กทม. ๑๐๒๔๐
โทร. ๐-๒๓๗๘-๘๓๐๐-๔ โทรสาร ๐-๒๓๗๘-๘๔๐๐
Homepage: www.codi.or.th
Email: Central@codi.or.th

คำนำ

สวัสดิการชุมชน คือ การสร้างหลักประกันเพื่อความมั่นคงของคนในชุมชน ซึ่งหมายรวมถึงทุกอย่างที่จะทำให้คนในชุมชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ทั้งในรูปของสิ่งของ เงินทุน น้ำใจ การช่วยเหลือเกื้อกูล เป็นเรื่องเกี่ยวกับวิถีชีวิตตั้งแต่ เกิด แก่ เจ็บ ตาย

กองทุนสวัสดิการชุมชน เป็นกองทุนที่เกิดจากการรวมตัวของประชาชนในพื้นที่หนึ่ง ๆ ด้วยความสมัครใจ เช่น ระดับหมู่บ้าน ระดับตำบล ฯลฯ ที่ประสงค์จะดูแลซึ่งกันและกันตั้งแต่ เกิดจนตาย บนพื้นฐานของความเอื้ออาทรต่อกันทำให้เกิดสวัสดิการที่สามารถจับต้องได้ ทุกคนเห็นประโยชน์และเรียนรู้ร่วมกันในการสร้างสวัสดิการชุมชน **“ให้อย่างมีคุณค่า รับอย่างมีศักดิ์ศรี”**

เอกสารประกอบการจัดงานสมัชชาสวัสดิการชุมชน**คน**ภาคกลาง จัดทำขึ้นเพื่อนำเสนอรูปธรรมความสำเร็จ และกระบวนการทำงานร่วมกันของขบวนองค์กรชุมชนภาคกลาง ๙ จังหวัด ทั้งภาคประชาชน ภาครัฐ เอกชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ที่จะบอกต่อไปยังชุมชน สาธารณะชน และสังคม เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และเผยแพร่รูปแบบงานพัฒนาต่อสังคมในการสร้างสวัสดิการชุมชนให้เข้มแข็ง นำพาไปสู่การพัฒนาประเทศชาติต่อไป

คณะกรรมการสวัสดิการชุมชนภาคกลาง ๙ จังหวัด

๑๘ เมษายน ๒๕๕๕

สารบัญ

ส่วนที่ ๑ สมัชชาสวัสดิการชุมชน *คน* ภาคกลาง

๑.๑	ผลการดำเนินงานภาพรวม	หน้า ๕ - ๘
๑.๒	ความคืบหน้าการขับเคลื่อนงาน
สวัสดิการชุมชนภาคกลาง ๙ จังหวัด	
๑.๓	แนวทาง/วิธีการดำเนินงาน	
๑.๔	การพัฒนาระบบสวัสดิการชุมชน ปี ๒๕๕๔	

ส่วนที่ ๒ สรุปผลการจัดงานสมัชชาสวัสดิการชุมชนคนภาคกลาง

หน้า ๙ - ๑๒

โดย : คณะกรรมการสวัสดิการชุมชน ๙ จังหวัด

ส่วนที่ ๓ กรณีศึกษาศูนย์เรียนรู้สวัสดิการชุมชนตำบล ปี ๒๕๕๓

หน้า ๑๓

๓.๑	ศูนย์เรียนรู้กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลหนองน้อย
อำเภอวัดสิงห์ จังหวัดชัยนาท	หน้า ๑๔ - ๑๙
๓.๒	ศูนย์เรียนรู้กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลสระแก้ว
อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์	หน้า ๒๐ - ๒๔
๓.๓	ศูนย์เรียนรู้กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลโคกหม้อ
อำเภอดงพิกุล จังหวัดอุทัยธานี	หน้า ๒๕ - ๒๙
๓.๔	ศูนย์เรียนรู้กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลท่างาม
อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี	หน้า ๓๐ - ๓๑
๓.๕	กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลโคกสูง
อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี	หน้า ๓๒ - ๓๔
๓.๖	ศูนย์เรียนรู้กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลไกรเส้า
อำเภอหนองแซง จังหวัดสระบุรี	หน้า ๓๕ - ๓๖
๓.๗	ศูนย์เรียนรู้กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลโคกพุทรา
อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง	หน้า ๓๗
๓.๘	ศูนย์เรียนรู้สวัสดิการชุมชนตำบลหนองสาหร่าย
อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี	หน้า ๓๘ - ๓๙

ส่วนที่ ๑

สมาชิกสวัสดิการชุมชน คน ภาคกลาง

สวัสดิการชุมชน คือ การสร้างหลักประกันเพื่อความมั่นคงของคนในชุมชน ซึ่งหมายรวมถึงทุกอย่างที่จะทำให้คนในชุมชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ทั้งในรูปของสิ่งของ เงินทุน น้ำใจ การช่วยเหลือเกื้อกูล เป็นเรื่องเกี่ยวกับวิถีชีวิตตั้งแต่ เกิด แก่ เจ็บ ตาย

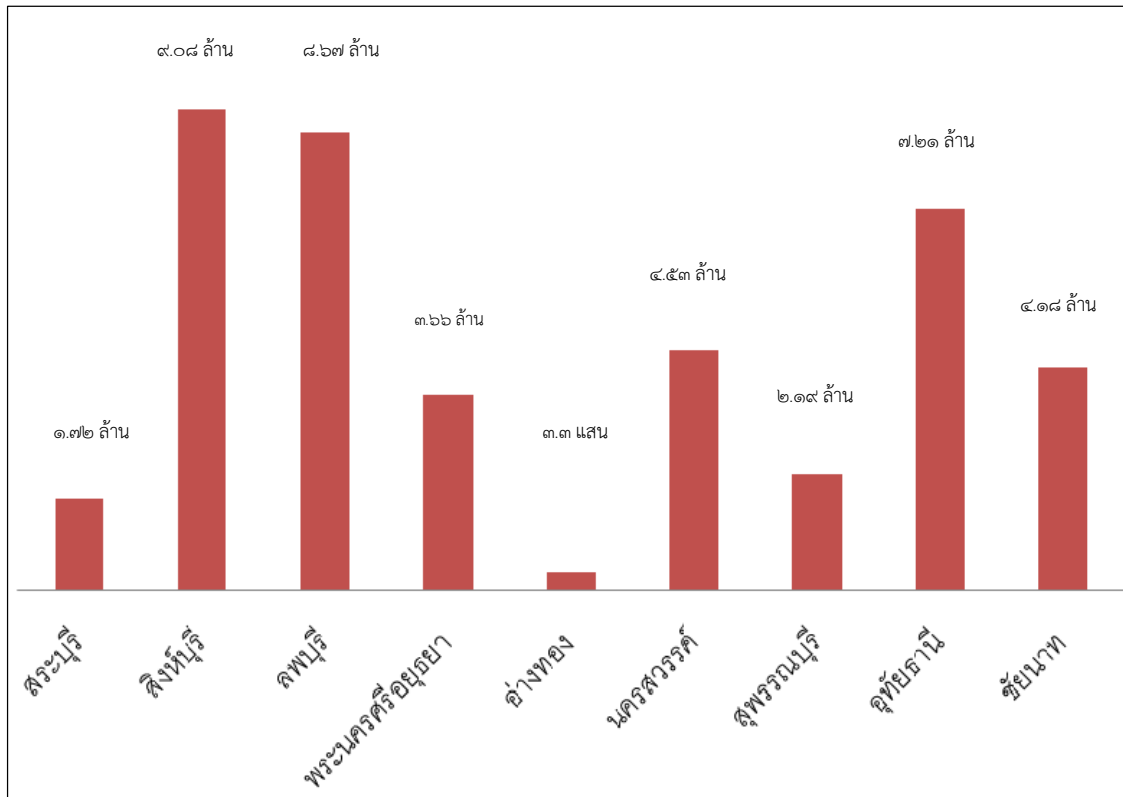
ปัจจุบันมีการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบล/เมืองไปแล้วกว่า ๔,๐๐๐ แห่ง เป็นกองทุนที่ผ่านเกณฑ์คุณภาพ และได้รับอนุมัติงบประมาณสมทบกองทุนในช่วงสองปีที่ผ่านมา รวม ๓,๔๔๖ กองทุน สมาชิกกองทุนรวมทั้งหมด ๒,๒๘๒,๔๔๑ ราย เป็นสมาชิกที่ครบหนึ่งปีขึ้นไปซึ่งเป็นฐานในการคิดงบประมาณ ๑,๗๕๔,๖๔๑ ราย รวมงบประมาณที่อนุมัติแล้ว ๘๓๓.๗๓ ล้านบาท แยกเป็นกองทุนที่ได้รับอนุมัติงบประมาณเฉพาะรอบแรก ๓,๐๑๘ กองทุน ได้รับงบประมาณรอบสองแล้ว ๑,๕๒๐ กองทุน และกองทุนใหม่ที่ได้รับการสนับสนุน ๔๒๓ กองทุน รวมเงินออมเพื่อสวัสดิการและเงินทุนจากภายในชุมชน ๑,๒๓๖.๐๘ ล้านบาท หรือร้อยละ ๕๑ เงินสมทบจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรวม ๖๗.๔๗ ล้านบาท (ร้อยละ ๓) เงินบริจาค สมทบจากหน่วยงานอื่นๆ ภาคเอกชน ๒๘๙.๔๘ ล้านบาทหรือร้อยละ ๑๒

รัฐให้ความสำคัญกับการจัดสวัสดิการเป็นอย่างมาก โดยได้ประกาศว่าจะเป็น “รัฐสวัสดิการ” ในปี ๒๕๕๙ จึงมีการจัดสวัสดิการอื่นนอกเหนือจากการจัดสวัสดิการชุมชน สถานการณ์การจัดสวัสดิการชุมชนขณะนี้หน่วยงานต่าง ๆ ได้เสนอนโยบายที่เกี่ยวข้องกับสวัสดิการสังคมเน้นการกระจายการจัดสวัสดิการสังคมสู่การจัดการตนเองโดยชุมชนท้องถิ่น สำหรับนโยบายสำคัญประกอบด้วย (ร่าง) พรบ.กองทุนการออมแห่งชาติ สวัสดิการแรงงานนอกระบบ (มาตรา ๔๐), กองทุนสวัสดิการชานา ฯลฯ ทิศทางสำคัญในการจัดความสัมพันธ์การดำเนินงานสวัสดิการชุมชน คือ การเชื่อมโยงสวัสดิการชุมชนกับนโยบายสำคัญ รวมถึงการบูรณาการสวัสดิการชุมชนสู่การปฏิบัติการระดับพื้นที่ พร้อมทั้งขับเคลื่อนการทำงานร่วมกับประเด็นอื่นและการวางแผนทิศทาง (scenario) ให้เห็นทิศทางกองทุนสวัสดิการในอนาคตระยะยาว ๓-๕ ปี เพื่อวิเคราะห์ความยั่งยืนและการขยายผล หรือแม้กระทั่งการขยายบทบาทกองทุนสวัสดิการชุมชนไปสู่การดูแลสวัสดิการชุมชนในทุกเรื่อง

ในส่วนของภาคกลางมีผลการดำเนินงานสวัสดิการชุมชน ณ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๔ มีจำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุนจำนวน ๘๘๕ อบท. มีจำนวนกองทุนทั้งสิ้น ๒๘๘ กองทุน จำนวนสมาชิก ๑๑๓,๙๑๒ ราย เป็นจำนวนสมาชิกครบ ๑ ปี จำนวน ๙๐,๘๑๔ ราย จำนวนเงินสมทบทั้งสิ้น ๔๑.๖ ล้านบาท

กราฟแสดงเงินสมทบกองทุนสวัสดิการชุมชนรายจังหวัด ภาคกลาง

ณ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๕

ผลที่เกิดขึ้นจากการจัดสวัสดิการชุมชนตำบลนอกจากการจัดสวัสดิการพื้นฐานเกิด แก่ เจ็บ ตาย ตามที่กองทุนสวัสดิการชุมชนทั่วไปได้จัดไปแล้ว กองทุนสวัสดิการชุมชนหลายแห่งได้มีการขยายการจัดสวัสดิการชุมชนจากสวัสดิการพื้นฐานไปสู่การจัดสวัสดิการหรือเชื่อมโยงกับการพัฒนาด้านต่างๆในเชิงพื้นที่ที่นำไปสู่การจัดการตนเองของชุมชนท้องถิ่นมากขึ้น กองทุนสวัสดิการชุมชนหลายแห่งในพื้นที่เกิดปัญหาภัยพิบัตินี้ทว่มีได้ช่วยเหลือกันได้อย่างทันท่วงทีในช่วงเกิดภัยพิบัติรวมทั้งเกิดการช่วยเหลือกันระหว่างเครือข่ายในจังหวัด ชำมจังหวัดอีกด้วย กองทุนสวัสดิการหลายแห่งที่ได้รับงบประมาณไปแล้วทำให้มีเงินกองทุนเพิ่มขึ้นได้หาวิธีในการดูแลกลุ่มผู้ด้อยโอกาสที่ยังไม่ได้เข้ามาเป็นสมาชิกทั้งที่เป็นการช่วยเหลือเฉพาะหน้าและเื้อื้ออำนวยให้ผู้ด้อยโอกาสสามารถเข้าร่วมเป็นสมาชิกและได้รับสวัสดิการทุกด้านเช่นเดียวกัน

*ข้อมูลส่วนหนึ่งจาก “ดอก ผล ต้น ใบ กองทุนสวัสดิการชุมชนจังหวัดสิงห์บุรี”

เป็นส่วนหนึ่งของรายงานการศึกษาวิจัยควบคู่กับการขับเคลื่อนสวัสดิการชุมชนในระดับจังหวัด จังหวัดสิงห์บุรี
วรรณภา เวณุอาธร สำนักจัดการความรู้และประเมินผล/เรียบเรียง

การจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชนในพื้นที่ภาคกลาง ๙ จังหวัด ปี ๒๕๕๔ ดังรายละเอียด

ลำดับ	จังหวัด	ข้อมูลพื้นฐาน		ข้อมูลการดำเนินงาน	
		เขตการปกครอง	จำนวนประชากร	ดำเนินการได้	คงเหลือ
๑	ชัยนาท	๕๙	๓๓๕,๙๕๒	๕๘	๑
๒	นครสวรรค์	๑๔๔	๑,๐๗๔,๒๓๙	๔๔	๑๐๐
๓	อุทัยธานี	๖๘	๓๒๗,๕๘๖	๓๒	๓๖
๔	สิงห์บุรี	๓๙	๒๑๕,๕๕๑	๓๘	๑
๕	ลพบุรี	๑๒๖	๗๕๓,๘๐๑	๗๔	๕๒
๖	สระบุรี	๑๑๘	๖๒๑,๖๔๐	๒๗	๙๑
๗	พระนครศรีอยุธยา	๒๑๖	๗๖๙,๑๒๖	๕๑	๑๖๕
๘	สุพรรณบุรี	๑๒๖	๘๔๔,๔๙๘	๓๑	๙๕
๙	อ่างทอง	๖๔	๒๘๔,๘๓๑	๒๑	๔๓
รวม		๙๖๐	๕,๒๒๗,๒๒๔	๓๗๖	๕๘๔

วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๕ ตำบลที่มีแบบแสดงสถานะสวัสดิการชุมชนตำบล

ผลการเปลี่ยนแปลงเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนขบวนสวัสดิการชุมชนสู่การจัดการตนเอง ขบวน

องค์กรชุมชนภาคกลาง ๙ จังหวัด

1. เกิดการยกระดับการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบศูนย์การเรียนรู้การจัดการสวัสดิการชุมชนจำนวน ๙ ศูนย์ การเรียนรู้กระจายใน ๙ จังหวัด เป็นพื้นที่ที่เกิดขึ้นโดยชุมชนเป็นแกนหลัก ผนวกกับการประสานความร่วมมือในการสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานในกระทรวงการพัฒนาสังคมฯระดับจังหวัด
2. เกิดการประสานความร่วมมือ ประสานแผนงาน ประสานผลงาน ประสานงบประมาณ การทำงานร่วมกันของหน่วยงานระดับจังหวัด ในการส่งเสริมการพัฒนาสวัสดิการสังคมและสวัสดิการชุมชนระดับจังหวัด ตลอดจนการแลกเปลี่ยนแนวคิด แนวทาง ประสพการณ์ทำงานร่วมกันมากขึ้น
3. เกิดการทำความเข้าใจ หลักคิด และแนวทางการประสานความร่วมมือและสนับสนุนการจัดการสวัสดิการชุมชนทั้งในรูปแบบงบประมาณ และการสนับสนุนในด้านอื่นๆ อันจะทำให้เกิดความเข้มแข็งของกองทุนสวัสดิการชุมชนอย่างยั่งยืน
4. ดำเนินการประสานการทำงานแบบบูรณาการระหว่างเครือข่ายสวัสดิการชุมชน ผู้ว่าราชการ พัฒนาสังคมฯ จังหวัด พอช. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแต่งตั้งคณะกรรมการสนับสนุนการขับเคลื่อนสวัสดิการชุมชนจังหวัด

5. เกิดการเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายการประสานงานของขบวนสวัสดิการชุมชนระดับภาค ๑๖ จังหวัด เป็นเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การหนุนเสริมการทำงาน การประสานงานทั้งในเครือข่ายภาคชุมชน และหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อ

แนวทาง/วิธีการการดำเนินงานการพัฒนาขบวนสวัสดิการชุมชน ปี ๒๕๕๔

๑. สร้างขบวนการและปฏิบัติการในพื้นที่ สัมมนาแกนนำจังหวัด และคณะกรรมการสนับสนุนการขับเคลื่อนสวัสดิการระดับจังหวัด โดยอาจจัดในระดับภาค เพื่อให้เครือข่ายได้แลกเปลี่ยนสาระสำคัญในความเข้าใจเรื่องอุดมการณ์ ขบวนการ และวิเคราะห์สถานการณ์รายจังหวัดถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องของกลไกการดำเนินงานในระดับต่างๆ นำไปสู่การวางแผนปฏิบัติการได้ในทุกๆเรื่อง
๒. แสดงความจริงใจให้ปรากฏ นำเสนอผลการดำเนินงานและรูปธรรมการดำเนินงานระดับพื้นที่ อาทิ ศูนย์เรียนรู้สวัสดิการชุมชน แนวทางการบริหารจัดการที่ดีของขบวนจังหวัดสวัสดิการ เพื่อเห็นผลการดำเนินงานและผลการเปลี่ยนแปลงเชิงรูปธรรม พร้อมทั้งสร้างกระแสผ่านสื่อสารสร้างความเข้าใจ หรือแนวทางการเคลื่อนเงินโยบายนให้เป็นที่ประจักษ์
๓. สร้างสถานะของขบวนประชาชนในพื้นที่นโยบายสาธารณะ แสดงจุดยืนของขบวนสวัสดิการชุมชนให้ชัดเจน โดยสร้างการเรียนรู้แกนนำเพื่อการขับเคลื่อน รวมถึงประสานและสร้างภาคีเพื่อการเรียนรู้ พร้อมทั้งพัฒนาเป็นข้อเสนอแนะและแนวทางภาคประชาชนต่อไป
๔. แสดงศักยภาพในการบริหารจัดการโครงการ ของทั้งขบวน ซึ่งมีระบบข้อมูลสวัสดิการชุมชนที่สามารถแสดงได้อย่างชัดเจน มีการจัดการความรู้และยกระดับสู่สาธารณะ หรือมีระบบรายงานโครงการอย่างเป็นระบบ เปิดเผย โปร่งใส สามารถแสดงให้เห็นว่าโครงการนี้ก่อให้เกิดประโยชน์กับชาวบ้านและสังคมแท้จริง

การเคลื่อนขบวนแบบ ๔ ประสาน ทั้งในเรื่องการสร้างขบวนการในพื้นที่ แสดงความจริงใจให้ปรากฏ สร้างสถานะของขบวนประชาชนในพื้นที่นโยบายสาธารณะ และแสดงศักยภาพในการบริหารจัดการโครงการ ต้องเชื่อมโยงกับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชุมชนท้องถิ่นจัดการตนเอง และการปฏิรูปประเทศไทย ซึ่งงานสวัสดิการเป็นส่วนหนึ่งในองคาพยพที่มีพลังการขับเคลื่อนไปสู่การสร้างเปลี่ยนแปลงให้กับสังคมไทยได้ เพราะสวัสดิการชุมชนเป็นวิถีของสังคมไทยที่เป็นสังคมแห่งการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน งานสวัสดิการชุมชนเป็นเครื่องมือที่ทรงพลัง

ส่วนที่ ๒ สรุปผลการจัดงานสมัชชาสวัสดิการชุมชนภาคกลาง

โดย : คณะกรรมการสวัสดิการชุมชน ๙ จังหวัด

ขบวนการองค์กรชุมชนมีบทบาทสำคัญในการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาชุมชนท้องถิ่นโดยการประสานความร่วมมือกับภาคีทุกภาคภายใต้ยุทธศาสตร์พื้นฟูวิถีชุมชน บนพื้นฐานของภูมิปัญญาทรัพยากรธรรมชาติ และทุนของชุมชนท้องถิ่น ร่วมผลักดันทิศทางแนวทางเสริมพลังการพัฒนาชุมชนให้เกิดการปฏิบัติอย่างจริงจังของขบวนการองค์กรชุมชนภาคกลาง และเกิดผลต่อนโยบายของรัฐบาลนั้น จึงได้ร่วมกันจัดงานสมัชชาพลังสวัสดิการชุมชน สู่ชุมชนท้องถิ่นจัดการตนเองขึ้น โดยมีคณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชนภาคกลาง ๙ จังหวัด องค์กรร่วมจัด และสำนักงานภาคกลาง สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) ซึ่งเริ่มดำเนินการวันแห่งความรัก ตั้งแต่จังหวัดสิงห์บุรีวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ จังหวัดชัยนาท วันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ จังหวัดอ่างทองวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๕๕ จังหวัดสุพรรณบุรี วันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๕๕ จังหวัดนครสวรรค์วันที่ ๘ - ๙ มีนาคม ๒๕๕๕ จังหวัดพระนครศรีอยุธยาวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๕๕ จังหวัดลพบุรี ๑๔ มีนาคม ๒๕๕๕ จังหวัดอุทัยธานีวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๕๕ และจังหวัดสระบุรีวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๕๕ ตามลำดับ โดยมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ ๓ ประการ ดังนี้

1. นำเสนอรูปธรรมความสำเร็จการจัดสวัสดิการชุมชน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ เชื่อมโยงการจัดสวัสดิการชุมชนในรูปแบบต่างๆ
2. เพื่อให้เกิดการขยายผลและกำหนดทิศทาง แนวทางสำคัญในการพัฒนาระบบสวัสดิการชุมชนสู่ความยั่งยืน
3. เพื่อนำเสนอรูปธรรมความสำเร็จ กรณีศึกษา และข้อเสนอการขับเคลื่อนสวัสดิการชุมชนกับหน่วยงานภาคีที่เกี่ยวข้อง

กลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมในการจัดงานสมัชชาครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้แทนกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบล และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คณะกรรมการสวัสดิการจังหวัด พร้อมหน่วยงานและองค์กรภาคีที่เกี่ยวข้อง ๙ จังหวัด กว่า ๕,๐๐๐ คน

รูปแบบการจัดงานพลังสวัสดิการชุมชน สู่ชุมชนท้องถิ่นจัดการตนเอง โดยคณะกรรมการสวัสดิการชุมชน ๙ จังหวัด เกิดจากการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนระดับอำเภอ กองทุนสวัสดิการชุมชนระดับตำบล เวทีเสวนาสวัสดิการชุมชน บันทึกเทปช่อง ๑๑ นิทรรศการกองทุนสวัสดิการชุมชน นิทรรศการศูนย์เรียนรู้ ออกร้านจำหน่ายสินค้าชุมชน หัตถกรรมตามวิถีชีวิตคนภาคกลาง และพิธีพิธีลงนามบันทึกความร่วมมือ แห่สวัสดิการชุมชนจังหวัด โดย นายวิรัตน์ สายสุวรรณ ศิลปินดีเด่น สาขาวรรณศิลป์จังหวัดสิงห์บุรี และมอบเงินกองทุนให้กับผู้ยากไร้ และผู้สูงอายุไปประกาศเกียรติคุณเพื่อเป็นขวัญและกำลังใจ ทั้งนี้เป็นการประกาศเจตนารมณ์ในการพัฒนากองทุน พลังสวัสดิการชุมชน สู่ชุมชนท้องถิ่นจัดการตนเองภาคกลาง ๙ จังหวัด

ท่ามกลางกระแสความตื่นตัวเรื่องการปฏิรูปประเทศไทยที่ทุกฝ่ายในสังคมจะเข้ามามีส่วนร่วม กองทุนสวัสดิการชุมชนคือองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งในการเปลี่ยนแปลงประเทศไทยจากฐานรากไปสู่สังคมแห่งความมั่นคงของมนุษย์และชุมชน โดยร่วมมือของคณะกรรมการสวัสดิการชุมชน และความอนุเคราะห์จากหน่วยงานภาคีที่ดำเนินงานร่วมกับขบวนชุมชนในลักษณะหุ้นส่วนงานพัฒนา จึงทำให้การจัดงานดังกล่าวบรรลุผลสำเร็จ ขบวนองค์กรชุมชน โดยคณะกรรมการสวัสดิการชุมชน สรุปผลการดำเนินงานกองทุนสวัสดิการชุมชน ๙ จังหวัด และภาพรวมการจัดงานสมัชชาสวัสดิการชุมชน สาระสำคัญ ดังนี้

๑. จุดเด่นของการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชน คือ

- ๑) เกิดการจัดสวัสดิการสมาชิกตามระเบียบของกองทุนสวัสดิการแต่ละแห่ง เช่น เกิด ป่วย เสียชีวิต ทุนการศึกษา ทุนประกอบอาชีพ เป็นต้น
- ๒) เกิดการบูรณาการเชื่อมโยงกับกลุ่มและกองทุนต่างในตำบล เช่น กองทุนหมู่บ้าน กลุ่มสตรี จากการเรียนรู้ปฏิบัติจริง ในการดำเนินงานจากแกนนำทำงานด้วยจิตอาสา
- ๓) เกิดการประชาสัมพันธ์กองทุนสวัสดิการชุมชนผ่านเวทีประชาคมต่างๆ งานวัด งานบวช กลุ่มองค์กรต่างๆ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม มีความเอื้ออาทรต่อกันมีความสามัคคี มีส่วนร่วม และชุมชนเข้มแข็งพึ่งตนเองได้
- ๔) เกิดการเชื่อมโยงการทำงานกับหน่วยงานภาคี
- ๕) เกิดการมีส่วนร่วมของชุมชนเช่นมีการประชุมร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ การใช้ข้อมูลจากแผนชุมชนในการตัดสินใจในการจัดการและการจัดสวัสดิการ ทำให้มีการจัดการที่ยืดหยุ่นเหมาะสมกับพื้นที่

๒. เงื่อนไขและข้อจำกัดของกองทุนสวัสดิการชุมชน คือ

- ๑) ช่วงแรกของการจัดตั้งกองทุนยังไม่เข้าใจแนวคิด เจตนารมณ์ รูปแบบวิธีการสมทบ การจัดทำระบบบัญชีและระบบเอกสารประกอบการนำเสนอโครงการ โดยมีการจัดเวทีสร้างความเข้าใจให้กับแกนนำ สมาชิก และท้องถิ่นร่วมกัน
- ๒) สมาชิกและหน่วยงานยังขาดความเชื่อมั่นและให้ความสำคัญกับกองทุนสวัสดิการชุมชน
- ๓) การประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึง และการแทรกแซงทางการเมืองท้องถิ่น
- ๔) ชาวบ้านยังยึดติดรูปแบบสวัสดิการเชิงสงเคราะห์เป็นผู้รับฝ่ายเดียว และขาดการมีส่วนร่วมเชิงสมทบ

๓. ประเมินผลการจัดงานสมัชชาสวัสดิการชุมชน ๙ จังหวัด

- ๑) สถานที่เหมาะสมกับการจัดงานสมัชชาสวัสดิการชุมชน
- ๒) การจัดการพิธีการของแต่ละตำบล /อำเภอ จังหวัดที่มีความหลากหลาย
- ๓) สินค้าที่มาออกร้านในงานสมัชชามีหลากหลายผลิตภัณฑ์
- ๔) ผู้สนใจ บุคคลทั่วไปเข้าร่วมงานอย่างมาก
- ๕) ได้รับความร่วมมือจากผู้แทนกองทุนสวัสดิการชุมชน /หน่วยงานภาคี

- ๖) รูปแบบการจัดเวทีเป็นธรรมชาติ และสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่
- ๗) การเตรียมเอกสารการจัดงานให้ฝ่ายสื่อต่างๆ ที่มีความหลากหลายที่เห็นรูปธรรมการดำเนินงานของกองทุน เช่น แผ่นพับ ชุดความรู้ นิทรรศการ เป็นต้น
- ๘) การสื่อสารประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ข่าวท้องถิ่น หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น เว็บไซต์ เรื่องการจัดงานสมาชิกฯ จึงทำให้ภาครัฐรู้จักกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลเพิ่มมากขึ้น

ข้อเสนอต่อการพัฒนาความเข้มแข็ง

และการขับเคลื่อนกองทุนสวัสดิการชุมชน จากข้อสรุปของเวทีสมาชิกสวัสดิการชุมชน ภาคกลาง ๙ จังหวัด คือ

เครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชน

- ๑) กองทุนสวัสดิการชุมชนต้องมีการขยายฐานสมาชิกและต้องบรรจุอยู่ในแผนการพัฒนาของตำบล ให้ครอบคลุมทุกครัวเรือน ทั้งในระดับหมู่บ้าน/ตำบล/เทศบาลตำบล อำเภอ และจังหวัด
- ๒) กองทุนสวัสดิการชุมชนต้องมีการพัฒนาศักยภาพคณะกรรมการ /สมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบล ที่มีการขับเคลื่อนระดับจังหวัด ตั้งแต่ ทบทวนคณะกรรมการ การแบ่งบทบาทหน้าที่ของแต่ละภาคส่วน รวมทั้งคนรุ่นใหม่ให้มีความรู้ความเข้าใจไปในทิศทางเดียวกัน
- ๓) กองทุนสวัสดิการชุมชนต้องมีการสร้างความเข้าใจในเจตนารมณ์ ของการจัดสวัสดิการชุมชน ให้เข้าใจเรื่องผู้ให้และผู้รับ ให้อย่างไรเรียกว่ามีคุณค่า และรับอย่างไรจึง มีศักดิ์ศรี
- ๔) กองทุนสวัสดิการชุมชนต้องมีการประชาสัมพันธ์กองทุนสวัสดิการชุมชนให้กับหน่วยงานภาคีทุกระดับรับทราบและหนุนเสริมกองทุนอย่างต่อเนื่อง
- ๕) กองทุนสวัสดิการชุมชนต้องมีการบูรณาการคณะกรรมการและสมาชิกแต่ละกองทุนที่ดำเนินการด้านสวัสดิการให้สามารถทำงานร่วมกันได้ เพื่อประโยชน์ต่อการช่วยเหลือสมาชิก ไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนกัน
- ๖) กองทุนสวัสดิการชุมชนต้องมีการเชื่อมโยงเครือข่ายระดับตำบล อำเภอ จังหวัด เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้การทำงานร่วมกัน โดยใช้ข้อมูล ความรู้ หรือภูมิปัญญาท้องถิ่นในทุกระดับของพื้นที่ และมีองค์ประกอบจากภาคชุมชน และหน่วยงาน ภาคีทุกระดับ
- ๗) กองทุนสวัสดิการชุมชนต้องมีจะจัดความสัมพันธ์ทางโครงสร้างใหม่ ตั้งแต่ระดับท้องถิ่น ตำบล ระดับจังหวัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พร้อมกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ ใน แต่ละส่วนให้ชัดเจน
- ๘) กองทุนสวัสดิการชุมชนต้องมีการพัฒนาเป็นนโยบายสาธารณะ ให้เกิดขึ้นในทุกระดับ พร้อมกำหนดระบบติดตามและหนุนเสริม ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดสวัสดิการชุมชน

หน่วยงานในระดับจังหวัด

- ๑) จัดเวทีสร้างความเข้าใจแนวคิด เจตนารมณ์ ขั้นตอน วิธีการดำเนินการ ให้กับแกนนำชาวบ้าน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และประกาศให้เรื่องสวัสดิการชุมชนเป็นนโยบายของจังหวัด
- ๒) องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล หน่วยงานภาคีให้การสนับสนุนในการพัฒนา เช่น การบริหารจัดการกองทุน พัฒนาบุคลากร ระบบบัญชี เอกสาร สถานที่ และสมทบงบประมาณ โดยบรรจุอยู่ในแผนพัฒนาของท้องถิ่นทุกปี
- ๓) หน่วยงานภาคีในพื้นที่เข้ามาเป็นคณะทำงานในการขับเคลื่อน และส่งเสริมกองทุนสวัสดิการชุมชนให้เข้มแข็ง
- ๔) ศึกษาดูงานและ แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับพื้นที่รูปธรรม เรื่องสวัสดิการชุมชน
- ๕) ประกาศให้เรื่องสวัสดิการชุมชนเป็นยุทธศาสตร์ของจังหวัด

ข้อเสนอเชิงนโยบายต่อรัฐบาล

- ๑) รัฐต้องประกาศให้เรื่องสวัสดิการชุมชนเป็นวาระแห่งชาติ ทุกรัฐบาล
- ๒) รัฐต้องออกกฎหมายว่าด้วย พรบ.สวัสดิการชุมชน
- ๓) รัฐต้องออกระเบียบให้ท้องถิ่นสมทบงบประมาณได้
- ๔) รัฐต้องมีการสมทบ ๑ ต่อ ๑ จาก อบท. และ รัฐบาล สู่กองทุนสวัสดิการชุมชนอย่างต่อเนื่อง
- ๕) รัฐต้องกำหนดให้มีวันสวัสดิการชุมชนแห่งชาติโดยเฉพาะ และส่งเสริมให้มีการรวมพลังการจัดงานสมัชชาสวัสดิการพร้อมกันทุกจังหวัด
- ๖) รัฐต้องผลักดันให้มีสื่อประชาสัมพันธ์เรื่องสวัสดิการชุมชนโดยเฉพาะ (สื่อของรัฐ)

คณะกรรมการสวัสดิการชุมชน ๙ จังหวัด

(ชยันนาท นครสวรรค์ อุทัยธานี สิงห์บุรี สระบุรี ลพบุรี อ่างทอง สุพรรณบุรี และพระนครศรีอยุธยา)

วันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๕๕

ส่วนที่ ๓

กรณีศึกษาศูนย์เรียนรู้สวัสดิการชุมชนตำบล ปี ๒๕๕๓

๑. ศูนย์เรียนรู้กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลหนองน้อย
อำเภอวัดสิงห์ จังหวัดชัยนาท

๒. ศูนย์เรียนรู้กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลสระแก้ว
อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์

๓. ศูนย์เรียนรู้สวัสดิการชุมชนตำบลหนองสาหร่าย
อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี

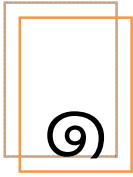
๔. ศูนย์เรียนรู้กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลโคกพุทรา
อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง

๕. ศูนย์เรียนรู้กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลโคกสูง
อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี

๖. ศูนย์เรียนรู้กองทุนสวัสดิการชุมชน
ตำบลท่างาม อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี

๗. ศูนย์เรียนรู้กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลโคกหม้อ
อำเภอทัพทัน จังหวัดอุทัยธานี

๘. ศูนย์เรียนรู้กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลไถ่เสา
อำเภอหนองแซง จังหวัดสระบุรี

กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลหนองน้อย อำเภอวัดสิงห์ จังหวัดชัยนาท นำไปสู่ความยั่งยืน : ช่วยเหลือแบ่งปัน พึ่งตนเองได้

กระบวนการก่อเกิด “กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลหนองน้อย”
ที่มาของกรรมการช่วงแรก

ข้อมูลตำบลหนองน้อย

- ๘ หมู่บ้าน ประชากร ๒,๐๐๐ กว่าคน
- อาชีพ เกษตรกรทำนา ทำไร่ ค้าขาย
รับราชการ
- สมาชิก ครบ ๘ หมู่บ้าน
- สมาชิก ๑,๐๒๘ คน
- สมทบเงิน ปี ๓๖๕ บาท เก็บเป็นรายปี
- ก่อตั้งเมื่อ
วันที่ ๓๐ เดือน มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๑
- สนับสนุนการจัดตั้ง

เริ่มจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชนในปี ๒๕๕๑ โดยมี
ฐานมาจากกองทุนหมู่บ้านหมู่ที่ ๑ หมู่ที่ ๒ และหมู่ที่ ๗ เข้า
มาร่วมด้วยในการก่อตั้งครั้งแรก คณะกรรมการช่วงแรกมาจาก
กองทุนหมู่บ้านหมู่ที่ ๑ หมู่ที่ ๒ และหมู่ที่ ๗ จึงจำเป็นต้องมี
การตั้งคณะกรรมการในช่วงแรกเพื่อให้การดำเนินงานในการ
จัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลหนองน้อยเป็นไปด้วยความ
รวดเร็ว เพราะการตั้งกองทุนในครั้งแรกมีความเป็นไปได้ยาก
มาก เพราะประชาชนไม่สนใจที่จะเข้ามาเป็นสมาชิก(เพราะ
กลัวล้ม) จึงแต่งตั้ง ผู้ใหญ่พรสุตา ผึ้งไผ่ เป็นประธาน เพื่อให้มี
การขับเคลื่อนได้ง่ายขึ้น

ที่มาของกรรมการปัจจุบัน

จากคณะกรรมการชุดเดิมมีมาจากหมู่บ้านในตำบลยัง
ไม่ถึง ๕๐ % ของจำนวนหมู่บ้านในตำบลหนองน้อย จึงมีการประชุมคณะทำงานและเชิญท่าน
นายกเทศมนตรีตำบลหนองน้อยเข้าร่วมประชุมชี้แจงการดำเนินงานให้นายกฯ รับทราบ และมีการประชุม
ทุกหมู่บ้านในตำบลหนองน้อยเพื่อประชาสัมพันธ์รับสมัครเพิ่ม และมีการเลือกคณะกรรมการจากสมาชิกที่
สมัครครบทุกหมู่บ้านเข้ามาเป็นคณะกรรมการบริหารกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลหนองน้อย ซึ่งได้รับการ
ประชุมแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการบริหารกองทุน มีสัดส่วนดังนี้

1. ผู้แทนผู้นำชุมชน	เป็นประธาน
2. นายกเทศมนตรีตำบลหนองน้อย	เป็นที่ปรึกษา
3. ปลัดเทศบาลตำบลหนองน้อย	เป็นที่ปรึกษา
4. ผู้นำชุมชน	เป็นกรรมการ
5. ผู้แทนสมาชิกสภาเทศบาล	เป็นเหรัญญิก
6. ผู้แทนอาสาสมัครสาธารณสุข	เป็นกรรมการและเลขานุการ
7. ผู้แทนหัวหน้าส่วนราชการ	เป็นกรรมการ/ผู้ตรวจบัญชี
8. ผู้แทนคณะผู้บริหารท้องถิ่น	เป็นกรรมการ/ผู้ตรวจบัญชี

ที่มาของสมาชิกช่วงแรก

รับสมัครสมาชิกทุกเพศทุกวัย ไม่จำกัดอายุถ้ามีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านตำบลหนองน้อยสามารถสมัครเป็นสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลหนองน้อยได้ หลักฐานการสมัคร สำเนาทะเบียนบ้าน หรือสำเนาบัตรประชาชน

ที่มาของสมาชิกปัจจุบัน

มีสมาชิกรวมทั้ง ๘ หมู่บ้าน สมาชิกทุกเพศทุกวัย ไม่จำกัดอายุถ้ามีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านตำบลหนองน้อยสามารถสมัครเป็นสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลหนองน้อยได้ หลักฐานการสมัคร สำเนาทะเบียนบ้าน หรือสำเนาบัตรประชาชน มีสมุดประจำตัวสมาชิกให้กับทุกคน โดยรับสมัครปีละ ครั้ง

ที่มาของงบประมาณช่วงแรก

ครั้งแรกได้งบประมาณจาก สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (พอช.) จำนวนเงิน ๕๕,๐๐๐ บาท และจากสมาชิกกองทุนสมทบงบประมาณคนละ ๓๖๕ บาท/คน/ปี

ที่มาของงบประมาณปัจจุบัน

สมาชิกสมทบ ปีละ ๓๖๕ บาท/ คน / ปี รัฐบาล ๑๐๐,๗๔๐ บาท (๒ รอบ) ค่าสมัครจากสมาชิกคนละ ๒๐ บาท

กลไกการทำงาน**โครงสร้างของคณะกรรมการช่วงแรก**

- กรรมการ ๙ คน ประธาน ๑ รองประธาน ๒ คน เภรัญญิก ๒ คน เลขา ๒ คน ทะเบียน ๒ คน
- ที่ปรึกษา ๒ คน ผู้ตรวจ ๑ คน จากสมาชิกเลือกคนในตำบล จากคนที่เป็นสมาชิก

โครงสร้างของคณะกรรมการ ปัจจุบัน

- กรรมการ ๑๔ คน
- ประธาน ๑
- เภรัญญิก ๑ คน
- เลขานุการ ๑ คน
- กรรมการ ๗ คน
- ที่ปรึกษา ๒ คน
- ผู้ตรวจสอบบัญชี รับ – จ่าย ๓ คน
- ผู้รับผิดชอบงานกองทุนฯ ๑ คน

การยกร่างระเบียบกองทุนช่วงแรก

ระเบียบข้อบังคับกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลหนองน้อยในครั้งแรก ร่างโดยคณะกรรมการกองทุนฯ เพียงฝ่ายเดียว การกำหนดจ่ายสวัสดิการให้กับสมาชิกในครั้งก็ยังไม่สามารถให้ผลประโยชน์กับสมาชิกได้มากนัก เพราะงบประมาณของกองทุนยังมีน้อย และสมาชิกของกองทุนก็ยังมีน้อยด้วย

การปรับระเบียบกองทุนปัจจุบัน

มีคณะกรรมการมาจากหลายส่วน โดยมีเทศบาลตำบลหนองน้อยมาเป็นพี่เลี้ยง ให้คำปรึกษาหารือ และทำสถิติ การเกิด การป่วย การเสียชีวิต ของประชาชนตำบลหนองน้อยให้ เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงระเบียบข้อบังคับในด้านการจัดสวัสดิการให้ผลประโยชน์ต่อสมาชิกกองทุนฯ ได้

การบริหารจัดการ

การประชุมของกรรมการช่วงแรก : ประชุมทุกเดือน วันที่ ๑๐ ของเดือน

การประชุมของกรรมการปัจจุบัน : ประชุมทุกเดือน วันที่ ๑๐ ของเดือน ซึ่งเป็นการประชุมร่วมกับการประชุมประจำเดือน ของตำบลหนองน้อย ซึ่งมีกำนันผู้ใหญ่บ้าน เทศบาลตำบลหนองน้อย และผู้นำชุมชนเข้าร่วม เพราะส่วนใหญ่เป็นกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลหนองน้อย

จุดเด่น ความภาคภูมิใจปัจจัยที่ทำให้กองทุนสำเร็จ

- จ่ายสวัสดิการตามระเบียบ
- กรรมการ มีสมาชิกเพิ่มขึ้น การส่งเงินของสมาชิกครบ ชาวบ้านมั่นใจกรรมการมากขึ้น มีเงินสมทบจากท้องถิ่น จากภาครัฐ ความสามัคคีของกรรมการ มีความร่วมมือของกรรมการ เป็นศูนย์เรียนรู้เรื่องการทำระบบบัญชีกองทุน ความอิสระของกรรมการเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุน
- สมาชิกกองทุนจะได้รับสวัสดิการจากกองทุน ดังนี้
 - สมาชิกเสียชีวิต รับ ๘,๐๐๐ บาท คนจ่ายเงินเป็นประธานกองทุน พนักงานศพ เป็นการประชาสัมพันธ์กองทุน และหาสมาชิกมาแทนผู้เสียชีวิต
 - สมาชิกเข้าโรงพยาบาลชดเชยคั่นละ ๔๐๐ บาท แต่ไม่เกิน ๑๐ คั่น ใน ๑ ปี มีสิทธิรับเงินสวัสดิการ ไม่เกิน ๒ ครั้ง (แต่ละครั้งห่างกัน ๖ เดือน)
 - สมาชิกคลอดบุตร ช่วยเหลือครั้งละ ๒,๘๐๐ บาท มีใบรับรองการเกิด (สูติบัตร) และมีใบรับรองแพทย์ได้รับเงินชดเชยอีกคั่นละ ๔๐๐ บาท ไม่เกิน ๑๐ คั่น
 - สวัสดิการที่จัดไปแล้ว คือ
 - ๑. สวัสดิการเด็กแรกเกิด/คลอดบุตร จำนวน ๒๖ คน จำนวน ๔๒,๐๐๐ บาท
 - ๒. สวัสดิการกรณีเสียชีวิต จำนวน ๒๔ คน จำนวน ๑๑๒,๐๐๐ บาท
 - ๓. สวัสดิการ นอนโรงพยาบาล จำนวน ๑๕๐ คน จำนวน ๑๘๘,๔๐๐ บาท

ปัญหาอุปสรรค/ข้อติดขัด

- ประชาชนบางคนยังไม่เข้าใจเรื่องกองทุนสวัสดิการชุมชน

- คณะกรรมการยังไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่

แนวทางการแก้ไข

- ลงพื้นที่ชี้แจงทำความเข้าใจเพิ่มมากขึ้น
- อบรบพัฒนาศักยภาพเพิ่มความรู้ ความสามารถให้กับคณะกรรมการ

ประเด็นงานพัฒนาอื่นๆ สภาองค์กรชุมชน จัดแจ้ง รายงานการทำงานในที่ประชุมสภาฯทราบ

หน่วยงานในตำบล/ อำเภอ

- เทศบาลตำบลหนองน้อย
- รพ.สต.หนองน้อย
- โรงเรียนวัดดอนตาล
- สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอวัดสิงห์

เครือข่ายกองทุนระดับอำเภอ

- กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลหนองขุ่น
- กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลมะขามแต
- กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบล
- กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลบ่อแร่
- กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลหนองบัว
- กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลวังหมัน

เครือข่ายกองทุนระดับกองทุนในจังหวัด การหนุนเสริมของท้องถิ่น

ด้านงบประมาณ

- สนับสนุนงบประมาณ ปี ละ ๓๐,๐๐๐ บาท
- สนับสนุนห้องประชุม
- หนุนเสริมการทำงานร่วมกัน
- หนุนเสริมบุคคลากรช่วยการทำงานด้านกองทุนฯ

ด้านการประชาสัมพันธ์

- ประชาสัมพันธ์เสียงตามสายของ หอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน ทั้ง ๘ หมู่บ้าน
- เข้าร่วมประชาคมทุกหมู่บ้าน

วิธีการขยายฐานสมาชิก

- มีการตั้งเป้าหมายเพิ่มจำนวนสมาชิกปีละ อย่างน้อย ๒๐๐ คน
- ขยายฐานสมาชิกที่อายุน้อยลง
- จัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ในหมู่บ้าน
- จัดทำแผนประชาสัมพันธ์ทางหอกระจายข่าว

ข้อเสนอ ต่อชุมชนในตำบล

- อยากให้ทุกคนเข้ามาเป็นสมาชิกกองทุนฯให้ครบทุกครัวเรือนและทุกคน

- ช่วยกันประชาสัมพันธ์ต่อชุมชน

ต่อหน่วยงานระดับตำบล

- เทศบาลสนับสนุนงบประมาณให้เป็นเทศบัญญัติทุกปี
- ขอสนับสนุน อุปกรณ์สื่อประชาสัมพันธ์รับสมัครสมาชิก
- รพสต. ขอสนับสนุนข้อมูลทางด้านสาธารณสุขของตำบล
- ให้ อสม.เข้ามาเป็นสมาชิกกองทุนฯทุกคน

อำเภอ

- เสนอให้หน่วยงานในอำเภอสันับสนุนชี้แจงกับกำนัน,ผู้ใหญ่บ้าน ในวันประชุมประจำเดือน
- จังหวัด เสนอให้ผู้ว่าราชการจังหวัด ให้ท้องถิ่นจังหวัดกระตุ้นการอุดหนุนของท้องถิ่นตำบลกับกองทุนฯ

นโยบายต่อรัฐบาล

- เสนอให้รัฐบาลสนับสนุนกองทุนฯ อย่างต่อเนื่องทุกปีและเป็นวาระแห่งชาติ
- เสนอให้รัฐบาลอุดหนุนงบประมาณในการบริหารจัดการของแต่ละกองทุนฯและอุดหนุนตรงมาที่พื้นที่ตำบลโดยตรง

“ความยากจนช่องว่างการพัฒนาระหว่างกลุ่มคนต่างๆ ในสังคม การขาดโอกาสที่จะเข้าถึงแหล่งเงินทุนหรือความเท่าเทียมเป็นสาเหตุสำคัญ การจัดสวัสดิการชุมชนทั่วไปไม่สามารถเข้าถึงประชาชนทุกระดับได้ เนื่องจากชาวบ้านตำบลหนองน้อยประกอบอาชีพที่ไม่ได้อยู่ในระบบขนาดหลักประกันความมั่นคงในชีวิต ทำให้มีแนวคิดจัดตั้งให้มีกองทุนสวัสดิการชุมชนระดับตำบล เพื่อเป็นหลักประกันและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของคนตำบลหนองน้อย”

ผู้ใหญ่พรสุดา ผึ้งไผ่ ประธานกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลหนองน้อย บอกถึงความรู้สึกถึงการก่อเกิดกองทุนสวัสดิการชุมชน ตำบลหนองน้อยเริ่มจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชนในปี ๒๕๕๑ โดยมีฐานมาจากกองทุนหมู่บ้านหมู่ที่ ๑ หมู่ที่ ๒ และหมู่ที่ ๗ เข้ามาร่วมด้วยในการก่อตั้งครั้งแรก คิดจัดตั้งให้มีสวัสดิการชุมชนระดับตำบลหนองน้อย มีจุดมุ่งหมายเพื่อต้องการช่วยเหลือสมาชิกและมีการแบ่งปันช่วยเหลือคนอื่นๆต่อไป เราเป็นผู้นำที่เห็นความสำคัญของประชาชนจึงมีความคิดริเริ่มทำระดับตำบล

ไปงานศพงานแรกเป็นคนจน ไม่มีเงินซื้อโลงศพ ไม่มีเงินสวดศพ **นายสมเกียรติ วงศ์สมุทร นายกเทศมนตรีตำบลหนองน้อย** ได้กล่าวถึงความรู้สึก เลย์มีความคิดริเริ่ม โดยเริ่มเก็บเงินจากสมาชิกอบต. และผู้บริหารได้เงินเริ่มแรก ๒,๐๐๐ บาท เลย์ทำมาตลอด เป็นจุดประกายแรกที่ต้องการให้ประชาชนได้รับการช่วยเหลือ พอมีโครงการจัดสวัสดิการชุมชนเข้ามา ตรงกับที่เราดำเนินการอยู่แล้วที่ต้องการช่วยเหลือประชาชน จึงมีการบูรณาการร่วมกันโดยเทศบาลตำบลหนองน้อย กับ กองทุนสวัสดิการชุมชนที่มีการดำเนินงานอยู่แล้ว เราเลยสนับสนุนเต็มที่ เพราะเป็นโครงการที่ดีเทศบาลฯหนุนเสริมตลอด ตำบลหนองน้อยมีผู้นำดี ผู้ตามดี โดยเปลี่ยนทัศนคติของประชาชนให้มีการทำบุญร่วมกันได้

เรื่องงบประมาณ เทศบาลตำบลหนองน้อย ได้มองเห็นถึงความสำคัญของกองทุนสวัสดิการชุมชนจึงมีการจัดสรรงบประมาณสนับสนุน โดยผ่านการลงมติเห็นชอบจากสภาเทศบาลตำบลหนองน้อย **นายสมชาย**

เชียวซุ้ม ประธานสภาเทศบาลตำบลหนองน้อย ได้กล่าวว่า ได้เห็นความสำคัญของกองทุนสวัสดิการชุมชน โดยอยากให้น้องประชาชนกินดีมีสุข โดยเน้นการ เกิด แก่ เจ็บ ตาย เรามีความคิดตลอดว่าจะช่วยเหลือประชาชนได้อย่างไร เพื่อให้เป็นประโยชน์ต่อประชาชนตำบลหนองน้อยทุกคน สมควรให้มีการสนับสนุนงบประมาณให้กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลหนองน้อยตลอดไป

นางสาวประมณฑ์รัชย์ ภูพงษ์พานิช รองปลัดเทศบาลตำบลหนองน้อย ในปี ๒๕๕๒ เทศบาลตำบลหนองน้อยเข้ามาหนุนเสริมในการดำเนินงาน ซึ่งนับได้ว่าเป็นผู้ผลักดันให้กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลหนองน้อยสามารถพัฒนาได้อย่างรวดเร็ว ทั้งในด้านการประชาสัมพันธ์รับสมาชิกเพิ่ม บุคลากร สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ เทศบาลหนุนเสริมกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลหนองน้อยเต็มที่ เพราะเป็นประโยชน์ต่อประชาชนโดยรวม เทศบาลดูแลช่วยเหลือทุกอย่างเท่าที่ทำได้ ช่วยในเรื่องเอกสาร การประสานงาน และสนับสนุนงบประมาณ เพื่อให้เกิดประโยชน์และความอยู่ดีมีสุขของ พ่อแม่พี่น้องชาวตำบลหนองน้อย

การขับเคลื่อนงานการดำเนินงานกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลหนองน้อย มีหน่วยงานภาครัฐ เทศบาลตำบลหนองน้อย สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (พอช.) สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดชัยนาท สำนักงานท้องถิ่นจังหวัดชัยนาท สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดชัยนาท และคณะกรรมการสนับสนุนการขับเคลื่อนสวัสดิการชุมชนจังหวัดชัยนาท ที่ให้การสนับสนุนหนุนเสริมการทำงานให้เกิดการพัฒนาไปในทิศทางที่ดี

ในการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลหนองน้อย นอกจากที่ได้มีหน่วยงานภายนอกชุมชนมาหนุนเสริมการทำงานแล้ว ยังมีหน่วยงานที่สำคัญมาช่วยหนุนเสริมงานด้วย

นายสมบัติ มีโพธิ์ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดดอนตาล ตำบลหนองน้อย อำเภอสว่างวีรจักร จังหวัดชัยนาท ได้กล่าวถึงความรู้สึกที่ได้เข้าร่วมดำเนินงานกับกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลหนองน้อย ว่ารัชกาลที่ ๕ เสด็จประพาสต้นที่วัดทรงสวาย ตำบลหนองน้อย ทำให้คนตำบลหนองน้อยมีความภาคภูมิใจ สิ่งที่ทำให้ประชาชนคนตำบลหนองน้อยมีความสุขอยู่ดีกินดี เราพร้อมที่จะสนับสนุนช่วยเหลือเพื่อประโยชน์ของประชาชนทุกคน เพื่อตอบแทนคุณของแผ่นดิน

การดำเนินงานกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลหนองน้อย ได้มีการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรมและก่อให้เกิดการช่วยเหลือให้สมาชิกได้รับสวัสดิการอย่างทั่วถึง

รู้สึกดีใจมากค่ะ ที่ได้รับเงินสวัสดิการคลอดบุตรและนอนโรงพยาบาล และได้นำเงินสวัสดิการนี้ไปซื้อเป็ด ซื้อผ้าอ้อมและเครื่องใช้เด็กอ่อน ช่วยลดค่าใช้จ่ายในการครองชีพ รู้สึกดีที่มีคนคอยดูแลและคอยช่วยเหลือในเวลาเจ็บป่วย เป็นคำกล่าวจากใจ ของ **นางสาวอาภา เพ็งเล็ก** ที่ได้รับสวัสดิการจากกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลหนองน้อย

รู้สึกดีใจที่กองทุนได้ช่วยเหลือในยามที่เสียใจ ตอนที่พ่อเสียชีวิตตอนนั้นไม่มีเงินเลยไม่รู้จะหันหน้าไปพึ่งใคร ได้เงินกองทุนสวัสดิการชุมชนช่วยเหลือในการซื้อโลงศพและถวายของพระ ทำให้เรารู้สึกว่าในยามที่ไม่มีใคร แต่เรายังมีกองทุนสวัสดิการชุมชนคอยช่วยเหลือเรา เป็นคำกล่าวที่แสดงความภูมิใจ ของ **นายจำเนียร ดั่งงโพธิ์** ที่ได้รับสวัสดิการจากกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลหนองน้อย

สวัสดิการชุมชน มิใช่เป็นเพียงการสร้างสวัสดิการให้แก่คนในชุมชนเท่านั้น แต่ยังมุ่งมั่นสร้างความ
มั่นใจในเรื่องราวที่คนในชุมชนร่วมกันสร้างขึ้นมาให้เป็นคนตำบลหนองน้อยอย่างมีศักดิ์ศรี และทุกคนมี
ความสุข โดยมีการทำบุญร่วมกันเป็นบุญอันยิ่งใหญ่ที่คนในตำบลหนองน้อยร่วมมือ ร่วมใจกันสร้างขึ้น “ให้
อย่างมีคุณค่า รับอย่างมีศักดิ์ศรี ” คำกล่าวจากใจ นายสมเกียรติ วงศ์สมุทร นายกเทศมนตรีตำบลหนอง
น้อย

ผู้ประสานงาน

นางพรสุดา ผึ้งไผ่ ประธานกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลหนองน้อย โทร.๐๘๙-๕๖๘๒๔๐๓

รวบรวมข้อมูล โดย จรรยา ชำนาญมะเริง ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕

กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลสระแก้ว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ ดูแลเหมือนมิตร ใกล้ชิดเหมือนญาติ

ก่อตั้งขึ้นเพราะความต้องการของประชาชนเพื่อมาเป็นสวัสดิการพึ่งพาตนเองในชุมชนจัดประชุมประชาสัมพันธ์และให้ความรู้ถึงข้อดีที่เราจะจัดตั้งกองทุนได้ออกประชุมประชาคมโดยอาศัยวันที่ องค์การบริหารส่วนตำบลสระแก้วออกแจกเบี้ยผู้สูงอายุโดยการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับทราบสิทธิประโยชน์ต่างๆที่ประชาชนจะได้รับจากการจัดสวัสดิการชุมชน ซึ่งผลจากการจัดประชุมมา ๑ ปี ผลที่ได้รับการตอบรับจากประชาชนส่วนใหญ่นั้นต้องการมีสวัสดิการให้กับตนเองและครอบครัวและยังเป็นการช่วยเหลือซึ่งกันและกันจากผลการตอบรับจากประชาชนและเรียกร้องให้มีการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลสระแก้วโดยเป็นแนวคิดในการริเริ่มทำการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชนขึ้นนั้นคือนายวิริยะ แรงกลีกร โดยคิดมาตั้งแต่ปี ๒๕๕๑ และได้มาจัดตั้งขึ้นได้เมื่อ ปี ๒๕๕๒ ในวันที่ ๒๓ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๒ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เป็นสวัสดิการให้ประชาชนอีกทางหนึ่ง และเป็นการช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนจากการ คลอดบุตร (หรือการเกิด) การเจ็บป่วยนอนโรงพยาบาลหรือไปรักษาต่อที่อื่นๆและการเสียชีวิตเป็นค่าทำศพและยังรวมถึงด้านสาธารณประโยชน์ที่เหมาะสมของชุมชนด้านงานประเพณี และยังสนับสนุนด้านการศึกษาผู้ด้อยโอกาสรวมถึงสาธารณประโยชน์อื่นๆของชุมชน

รวมถึงการเชื่อมโยงกับชุมชนกลุ่มและองค์กรต่างๆได้รับการร่วมมือจากหน่วยงานโดยตรงคือ โรงพยาบาลลาดยาวและโรงพยาบาลในจังหวัดโรงพยาบาลสวรรค์ประชารักษ์เป็นอย่างดีมีการทำงานควบคู่กัน ศูนย์พัฒนาครอบครัวตำบลสระแก้วและได้ก้าวหน้าไปสู่การจัดตั้งธนาคารชุมชนตำบลสระแก้วเพื่อช่วยเหลือสมาชิกที่ได้รับความเดือดร้อนทางการเงินเพราะสมาชิกส่วนใหญ่นั้นเป็นเกษตรกรและค้าขายจำเป็นต้องมีเงินทุนในการประกอบอาชีพโดยส่วนใหญ่นั้นได้ไปกู้เงินนอกระบบที่มีดอกเบี้ยที่สูงถึงร้อยละ ๒๐ถึง๓๐ บาท ต่อเดือนและจะต้องส่งทุกวันเมื่อทราบปัญหาก็ได้สอบถามสมาชิกส่วนใหญ่เห็นด้วยที่จะตั้งเป็นธนาคารชุมชนเพื่อเป็นแหล่งเงินทุนให้กับสมาชิกที่เดือดร้อนเรื่องเงินทุนในการประกอบอาชีพและได้เป็นการช่วยเหลือซึ่งกันและกันพอได้จัดตั้งแล้วทางกองทุนสวัสดิการชุมชนได้อนุมัติเงินในครั้งแรกเป็นเงิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท เพื่อไปช่วยสมาชิกแก้ไขหนี้สินนอกระบบรวม ๑๘๖ ราย จากผลการดำเนินงานและได้ติดตามผลก็ได้พบว่าได้ผลตอบรับที่ดีมากและเป็นการแก้ไขหนี้สินนอกระบบได้จริงเป็นการได้ช่วยเหลือสมาชิกแบ่งเบาภาระให้สมาชิกเป็นการลดค่าใช้จ่ายลงจึงเพิ่มรายได้ให้ครอบครัวอีกส่วนหนึ่งจากผลการดำเนินการ๔เดือนนั้นได้ผลดีคณะกรรมการจึงขออนุมัติเพิ่มอีก ๑,๐๐๐,๐๐๐ ล้านบาทเป็นรอบที่ ๒ สมาชิกขอยืมรวม ๑๗๘ ราย และจากการดำเนินการรวม ๑๐ เดือนกองทุนมีกำไร ๒๐๐,๐๐๐ บาทเพื่อเป็นทุนการศึกษาให้กับสมาชิกหรือบุตรของสมาชิกทุนละ ๔๕๐ บาทรวม ๕๐๐ คนให้กับบุตรและหลานที่เป็นสมาชิกกองทุนสวัสดิการ

จากผลการดำเนินการทำให้สมาชิกส่วนใหญ่เห็นดีและพอใจเป็นอย่างมากจากเดิมที่มีสมาชิกครั้งแรก รวม ๒,๒๐๔ คน ปี ๒๕๕๒ และปี ๒๕๕๓ กองทุนได้มีสมาชิกเพิ่มอีก ๘๔๙ คน รวมสมาชิกทั้งหมด ๓,๐๕๓ คน และปี ๒๕๕๔ มีสมาชิกเพิ่มขึ้นอีกรวมเป็น ๓,๘๕๗ คน และในปัจจุบันมีสมาชิกทั้งหมดรวม ๔,๒๓๖ ราย

วิธีการทำงาน

กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลสระแก้วนั้นทำงานด้วยความถูกต้องโดยอาศัยกฎระเบียบที่สมาชิกและคณะกรรมการเป็นผู้ก่อตั้งและได้วางไว้ร่วมกันเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติของคณะกรรมการและสมาชิกโดยได้แบ่งวิธีการดำเนินงานดังนี้

๑.วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งกลุ่ม/กองทุน

วัตถุประสงค์ เพื่อให้เป็นสวัสดิการแก่สมาชิกของกองทุน เป็นการช่วยเหลือสมาชิกที่มีการเกิด การเจ็บ การตาย รวมถึงการสนับสนุนด้านสาธารณสุขประโยชน์ที่เหมาะสม งานประเพณี และยังสนับสนุนด้านการศึกษา ผู้ด้อยโอกาส ส่งเสริมเงินทุนประกอบอาชีพเพื่อยังผลให้เกิดประโยชน์ดังต่อไปนี้

- ๑.๑ ผูกนัยให้สมาชิกรู้จักเก็บฝากเงินสะสมทรัพย์ ออมทรัพย์ เพื่อพัฒนาให้ครอบครัวมั่นคง
- ๑.๒ เพื่อเป็นการจัดสวัสดิการแก่สมาชิกในกองทุน และช่วยเหลือสมาชิกที่เดือดร้อน
- ๑.๓ เป็นการช่วยเหลือส่งเสริมให้สมาชิกทุกเพศ ทุกวัย มีความขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
- ๑.๔ เป็นสวัสดิการในการรักษาพยาบาลเมื่อเจ็บป่วย และช่วยสงเคราะห์เมื่อเสียชีวิต
- ๑.๕ เพื่อเป็นศูนย์กลางในการเชื่อมโยงระหว่างภาครัฐ เอกชน กับชุมชน สืบไป
- ๑.๖ เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนช่วยเหลือสมาชิกที่ขาดเงินทุนในการประกอบอาชีพ

๒. ผู้สมัครเป็นสมาชิก สมาชิกภาพและการเป็นสมาชิก จะต้องเป็นคนในพื้นที่ ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในตำบลสระแก้ว เว้นแต่เป็นเด็กนักเรียนที่เรียนอยู่ในเขตของตำบลสระแก้วแต่มีภูมิลำเนาอยู่นอกตำบลรับได้ มีอายุตั้งแต่ ๑ ปีขึ้นไป นับถึงวันสมัคร ในปีแรก รับสมัครตั้งแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ ถึง ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๒ ในปี ๒ รับสมัคร ตั้งแต่วันที่ ๑ - ๓๑ มกราคม ของทุกปี (เว้นแต่คณะกรรมการอนุมัติรับเข้าเป็นกรณีพิเศษตาม ความเหมาะสม)

๒.๑ การเป็นสมาชิกกองทุนจะสมบูรณ์ก็ต่อเมื่อมีการฝากเงินเป็นสมาชิกครบ ๓๐ วัน และเป็นเวลาติดต่อกันจึงจะมีสิทธิโดยชอบตามระเบียบของกองทุน

๒.๒ สมาชิกสมัครคัดเลือก แทนคณะกรรมการที่พื้นที่ตามข้อ ๔ ได้

๒.๓ สมาชิกแรกเข้าใน ๑ ครั้วเรือน จะสมัครเป็นสมาชิกก็คนก็ได้ แต่ต้องชำระค่าธรรมเนียมแรกเข้าคนละ ๓๐ บาท และค่าสมัครนี้จะไม่คืนให้ไม่ว่ากรณีใดๆ

๒.๔ บทบาทหน้าที่ของสมาชิก ต้องนำเงินเพื่อออม มาฝากด้วยตนเองกับคณะกรรมการกองทุนในวันที่ ๑๐ ของทุกเดือน ถ้าตรงกับวันหยุดเสาร์ - อาทิตย์ หรือ วันหยุดนักขัตฤกษ์ ให้เลื่อนออกไป หรือฝากกับคณะกรรมการที่ออกไปเก็บตามจุดในหมู่บ้าน

๒.๕ สมาชิกจะลาออก ต้องแจ้งให้คณะกรรมการทราบก่อน ๑๕ วัน

๒.๖ สมาชิกย้ายภูมิลำเนา ต้องแจ้งให้คณะกรรมการทราบก่อน ๑๕ วัน

๒.๗ สมาชิกของกองทุนถึงแก่กรรม ให้ผู้มีสิทธิได้เสีย (ทายาท) แจ้งคณะกรรมการทราบทันทีก่อนที่จะมีการฌาปนกิจศพ ๒ วัน

๒.๘ สมาชิกทำสมุดเงินฝากหายต้องยื่นขอสมุดเล่มใหม่แทน โดยชำระค่าธรรมเนียมเล่มละ ๕๐ บาท

๒.๙ สมาชิกต้องฝากเงินสมทบกองทุนประจำเดือน อย่างน้อยวันละ ๑ บาท

๒.๑๐ การพ้นจากสมาชิกภาพ ในกรณีที่คณะกรรมการมีมติให้ออก เพราะมีสาเหตุ ดังนี้

- ขาดฝากเงินสะสมติดต่อกันเกินกว่า ๖๐ วัน โดยไม่มีเหตุจำเป็น
- ขาดความสามัคคี สร้างความแตกแยกในกองทุน มีความประพฤติไม่เหมาะสม

๒.๑๑ สมาชิกที่พ้นสถานภาพจากสมาชิกแล้ว ไม่น้อยกว่า ๒ ปี จึงจะมีสิทธิสมัครเข้าเป็น สมาชิกใหม่ได้ ทั้งนี้ ต้องได้รับความเห็นชอบ จากคณะกรรมการฝ่ายอำนวยการก่อน

๒.๑๒ สมาชิกต้องทราบระเบียบ ข้อบังคับ กติกา จะอ้างว่าไม่ทราบระเบียบข้อบังคับไม่ได้

๒.๑๓ สมาชิกต้องให้ความร่วมมือในกิจกรรมทางสาธารณประโยชน์ ชุมชน วัด โรงเรียน

๒.๑๔ สมาชิกต้องรู้จักสามัคคีในกองทุน ไม่สร้างความแตกแยกในกองทุน หรือทำให้กองทุนเสียหาย

๓. การเงินและการบัญชี

๓.๑ ค่าธรรมเนียม

๓.๒ สมาชิกแรกเข้าเสียค่าธรรมเนียมคนละ ๓๐ บาท คณะกรรมการฝ่ายอำนวยการ มีสิทธิ

นำไปใช้จ่ายในการดำเนินงาน เช่น ค่าวัสดุ อุปกรณ์ ค่าพาหนะ และอื่นๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อกองทุน ได้ตามความเหมาะสม

๓.๓ สมาชิกต้องสมทบกองทุน ๑๐๐ % ของเงินออมทั้งหมดเป็นเงินทุนสำรองไว้เพื่อจ่ายให้สมาชิกที่ได้รับความเดือดร้อนและเป็นการสร้างความเข้มแข็งให้กับกองทุนเพื่อนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อกองทุนได้ตามความเหมาะสมเหรียญก ต้องทำบัญชี

บัญชีรายรับ – รายจ่าย อยู่ในรูปเล่มเดียวกับบัญชีเงินคงเหลือประจำวัน จำนวน ๑ เล่ม

- บัญชีรายรับ จำนวน ๑ เล่ม
- บัญชีรายจ่าย จำนวน ๑ เล่ม
- คณะกรรมการฝ่ายการเงินฝากจัดทำบัญชีรับเงินจากสมาชิก จำนวน ๑ เล่ม
- บัญชีจ่ายให้เหรียญก จำนวน ๑ เล่ม

๓.๖ คณะกรรมการทุกฝ่ายต้องจัดทำแสดงบัญชีเป็นหลักฐานในการดำเนินงานทุกอย่าง ให้สอดคล้องต้องกัน ให้ เรียบร้อยพร้อมที่จะตรวจสอบได้

๓.๗ ประธานกรรมการ มีหน้าที่ลงชื่อนุมัติเห็นชอบในการจ่ายเงินทุกประเภท

๓.๘ คณะกรรมการ โดยเหรียญก มีอำนาจเก็บเงินสดไว้ได้ไม่เกิน ๓๐,๐๐๐ บาท

๓.๙ การเปิดบัญชีเงินฝากที่ธนาคารเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการฝ่ายอำนวยการ ๓ คน เปิดบัญชีส่วนการถอนเงินทุกครั้ง ต้องมีคณะกรรมการลงชื่อถอนได้ ๒ ใน ๓ คน และ ๒ ใน ๓ คน นั้น ต้องเป็นเหรียญก

๓.๑๐ การฝากเงินสะสมคณะกรรมการผู้รับเงินจะต้องลงชื่อรับเงินทุกครั้ง และสมาชิกผู้ฝากก็ต้องตรวจสอบ ความถูกต้องในสมุดฝากของตนเองทุกครั้ง เพื่อความถูกต้อง ถ้าผิดพลาดให้รีบแจ้ง คณะกรรมการแก้ไขให้ถูกต้องโดยด่วน

๓.๑๑ ต้องจัดทำบัญชี รายรับ - รายจ่าย ก่อนสิ้นปี

๔. การบริหารเงิน

๔.๑ ร้อยละ ๓๐ เป็นเงินสมทบที่นำมาบริหารจัดการกองทุนในเรื่องการจัดสวัสดิการให้กับคณะกรรมการและสมาชิกเป็นค่าใช้จ่ายในกองทุนเช่นเป็นค่าวัสดุอุปกรณ์ ค่าพาหนะ เบี้ยประชุม และรายจ่ายอื่นๆตามความเหมาะสม

๔.๒ ร้อยละ ๗๐ เป็นกองทุนสำหรับจ่ายเป็นสวัสดิการ และสมาชิกจะได้รับสวัสดิการทุกเรื่องตามที่กองทุนกำหนด หากสมาชิกขาดฝากเงินเกินกว่า ๖๐ วัน จะพ้นสภาพเป็นสมาชิกทันที แต่จะ ไม่ได้รับเงินสมทบคืนโดยจะหักเป็นเงินสมทบกองทุนจำนวน ๑๐๐% ของเงินสมทบทั้งหมด

๕.สวัสดิการ

๕.๑ การเกิด ให้ ๕๐๐ บาท มารดานอนโรงพยาบาล จ่ายให้คืนละ ๑๐๐ บาท แต่ไม่เกิน ๕ คืน การเจ็บนอนโรงพยาบาลได้คืนละ ๒๐๐ บาท หรือไม่เกิน ๒,๐๐๐ บาทต่อปี กรณีที่แพทย์ส่งตัวไปตรวจหรือรักษาต่อที่โรงพยาบาลในจังหวัดแล้วไม่ได้นอนโรงพยาบาล จ่ายให้ ๑,๐๐๐ บาทต่อครั้ง แต่ไม่เกิน ๒ ครั้งต่อปี ต้องมีใบรับรองการตรวจจากแพทย์กรณีที่แพทย์ส่งตัวไปตรวจหรือรักษาต่อที่โรงพยาบาลต่างจังหวัดแล้วนอนโรงพยาบาล จ่ายให้ ๒,๐๐๐ บาทต่อครั้งต่อปี ต้องมีใบรับรองแพทย์ การตาย ฝากเงินครบ ๓๐ วัน (๑ เดือนขึ้นไป) มีอายุตั้งแต่ ๑ ปีขึ้นไป ได้รับเงินค่าทำศพ ๔,๐๐๐ บาท จัดสวัสดิการให้สมาชิกเป็นเงินทุน

- การเสียชีวิตให้จ่ายเป็นสวัสดิการค่ารับรองงานศพแต่ต้องไม่มากกว่าเงินสมทบกองทุนของ

สมาชิกท่านนั้น

- การขอลาออกให้จ่ายเป็นสวัสดิการในการลาออกจ่ายเป็นค่าการขนย้ายบ้านเป็นค่ารถค่าน้ำมัน ค่าอาหารหรือเป็นทุนสำรองก่อนที่จะมีงานทำแต่ต้องไม่มากกว่าเงินสมทบกองทุนของสมาชิกท่านนั้นเว้นแต่คณะกรรมการพิจารณาให้ตามความเหมาะสม

- ผู้ด้อยโอกาสที่อยู่ในเขตตำบลสระแก้วที่ได้รับการเดือดร้อนให้การช่วยเหลือได้ตามความเหมาะสม ตามมติเห็นชอบของคณะกรรมการ (ถึงไม่ได้เป็นสมาชิกกองทุนสวัสดิการก็ได้)

๕.๒ เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนให้กับสมาชิกกู้ยืมไปประกอบอาชีพในอัตราดอกเบี้ยต่ำโดยให้กองทุนธนาคารชุมชนเพื่อการผลิตตำบลสระแก้วเป็นผู้รับผิดชอบไปดำเนินการกองทุน กสช.คิดดอกเบี้ยจากธนาคารชุมชนในอัตราดอกเบี้ยร้อยละ ๒ บาทต่อปี(การให้ยืมเงินนั้นกองทุนต้องกันเงินไว้จัดสวัสดิการให้แก่สมาชิกไม่น้อยกว่า ๓๐ เปอร์เซ็นต์ของเงินที่มีอยู่ทั้งหมด)

ขบวนการทำงาน

๑.การเก็บเงินสมทบจากสมาชิก

สมาชิกต้องนำเงินสมทบส่งให้คณะกรรมการของชุมชนนั้นๆก่อนวันที่ ๑๐ ของเดือนและคณะกรรมการจะเป็นผู้รวบรวมนำเงินสมทบของสมาชิกเข้าบัญชีเงินฝากของกองทุนสวัสดิการชุมชนและนำไปโอนเงินส่งให้ทางเหรียญหรือเลขานุการกองทุนและให้ฝ่ายเอกสารเก็บไว้เป็นหลักฐาน

๒.การขอรับสวัสดิการ

กรณีที่สมาชิกได้รับความเดือดร้อนจากการช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนจากการ คลอดบุตร(หรือการเกิด)การเจ็บป่วยนอนโรงพยาบาลหรือไปรักษาต่อที่อื่นๆและการเสียชีวิตเป็นค่าทำศพและยังรวมถึงด้านสาธารณประโยชน์ที่เหมาะสมของชุมชนด้านงานประเพณี และยังสนับสนุนด้านการศึกษาผู้ด้อยโอกาสรวมถึงสาธารณประโยชน์อื่นๆของชุมชน โดยให้สมาชิกนั้นยื่นเอกสารได้กับคณะกรรมการประจำหมู่บ้านโดยได้แต่งตั้งชุมชนละ ๔ คน

ผลการดำเนินงาน

จากการได้จัดตั้งกองทุนสวัสดิการมานั้นได้มีสมาชิกที่ได้รับความเดือดร้อนจากการเจ็บป่วยและคลอดบุตรส่งตัวไปรักษาต่อและค่าทำศพและสวัสดิการอื่นๆดังนี้

ผลการดำเนินการปี ๒๕๕๒ ถึง ๒๕๕๓ มีสมาชิกขอรับเงินช่วยเหลือดังนี้

๑.จ่ายเป็นสวัสดิการการคลอดบุตร	จำนวน ๕๑ ราย รวมเป็นเงิน ๕๔,๑๐๐ บาท
๒.จ่ายเป็นสวัสดิการการเจ็บป่วย	จำนวน ๕๕๓ ราย รวมเป็นเงิน ๕๒๖,๔๑๐ บาท
๓.จ่ายเป็นสวัสดิการค่าทำศพ	จำนวน ๔๘ ราย รวมเป็นเงิน ๑๔๐,๘๒๗ บาท
๔.จ่ายเป็นสวัสดิการย้ายที่อยู่ออก	จำนวน ๗๙ ราย รวมเป็นเงิน ๒๔,๑๗๐ บาท
๕.จ่ายเป็นสวัสดิการส่งเสริมอาชีพ	จำนวน ๒๘๒ ราย รวมเป็นเงิน ๑,๖๕๐,๐๐๐ บาท

รวมเป็นเงิน ๒,๓๙๕,๕๐๗.๐๐ บาท

ผลการดำเนินการปี ๒๕๕๔ มีสมาชิกขอรับเงินช่วยเหลือดังนี้

๑.จ่ายเป็นสวัสดิการการคลอดบุตร	จำนวน ๓๐ ราย รวมเป็นเงิน ๒๔,๖๐๐ บาท
๒.จ่ายเป็นสวัสดิการการเจ็บป่วย	จำนวน ๔๐๖ ราย รวมเป็นเงิน ๓๘๙,๖๖๐ บาท
๓.จ่ายเป็นสวัสดิการค่าทำศพ	จำนวน ๓๔ ราย รวมเป็นเงิน ๑๑๑,๗๘๖ บาท
๔.จ่ายเป็นสวัสดิการย้ายที่อยู่ออก	จำนวน ๖๓ ราย รวมเป็นเงิน ๔๑,๗๙๖ บาท
๕.จ่ายเป็นทุนการศึกษา	จำนวน ๒๐ ราย รวมเป็นเงิน ๒๐,๐๐๐ บาท
๖.จ่ายเป็นค่าจัดซื้อคอมพิวเตอร์	จำนวน ๑ ชุด รวมเป็นเงิน ๑๖,๙๐๐ บาท
๕.จ่ายเป็นสวัสดิการส่งเสริมอาชีพ	จำนวน ๒๖๘ ราย รวมเป็นเงิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท

รวมเป็นเงิน ๑,๖๐๔,๗๔๒.๐๐ บาท

กองทุนสวัสดิการได้รับการสนับสนุนสมทบ

1. ได้รับการสมทบจากสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนคนละ ๓๖๕ บาทต่อปี
2. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดนครสวรรค์
จำนวน ๙๐,๐๐๐ บาท (ปี๒๕๕๒)
3. ได้รับการอุดหนุนจากองค์การบริหารส่วนตำบลสระแก้ว
จำนวน ๒๐๐,๐๐๐ บาท (ปี๒๕๕๒)
4. ได้รับเงินสมทบจากรัฐบาล จำนวน ๗๗,๑๐๕ บาท (ปี๒๕๕๓)
5. ได้รับการอุดหนุนจากองค์การบริหารส่วนตำบลสระแก้ว
จำนวน ๔๐๐,๐๐๐ บาท(ปี๒๕๕๓)

6. ได้รับเงินสมทบจากรัฐบาล จำนวน ๑,๒๔๐,๒๗๐ บาท (ปี๒๕๕๔)
7. ได้รับการอุดหนุนจากองค์การบริหารส่วนตำบลสระแก้ว จำนวน ๔๐๐,๐๐๐ บาท (ปี๒๕๕๔)

รวมเงินอุดหนุนและสมทบ จำนวน ๒,๔๐๗,๓๗๕.๐๐ บาท

ผลที่เกิดขึ้น

1. บทบาทการเป็นผู้ให้ของคณะกรรมการและสมาชิกในชุมชน
 - ๑.๑.การทำให้สมาชิกมีความมั่นใจในการดำเนินของคณะกรรมการกองทุนสวัสดิการ
 - ๑.๒.การทำงานอย่างรวดเร็วและเข้าถึงสมาชิกอย่างแท้จริง
 - ๑.๓.การที่ได้ดูแลเหมือนสมาชิกคือบุคคลในครอบครัว
 - ๑.๔.การที่ได้ช่วยเหลือซึ่งกันและกันโดยเท่าเทียมกันทุกคนตามความถูกต้องและเป็นธรรมที่สุด
 - ๑.๕.ทำงานร่วมกันเป็นทีมระหว่างคณะกรรมการและสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชน
2. บทบาทการเป็นผู้รับของสมาชิก
 - ๒.๑.เป็นสิ่งที่ดีมากในการที่ได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชน
 - ๒.๒.มีความมั่นใจในการบริหารงานของกองทุนสวัสดิการชุมชน
 - ๒.๓.การให้การบริการนั้นคณะกรรมการให้การดูแลเป็นอย่างดีรวดเร็ว

การเชื่อมโยง

๑.การเชื่อมโยงระหว่างภาครัฐและชุมชน ได้มีการเชื่อมโยงกับชุมชนทุกหมู่บ้านหมู่ที่ ๑-๑๐ และได้เชื่อมกับกองทุนหมู่บ้านกลุ่มออมทรัพย์กลุ่มปุ๋ยเพื่อการเกษตรของชุมชนและได้เชื่อมโยงกับหน่วยงานของรัฐอย่างเช่น

- องค์การบริหารส่วนตำบลสระแก้ว
- สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดนครสวรรค์
- ศูนย์พัฒนาสังคมหน่วยที่ ๒๒ จังหวัดนครสวรรค์
- สำนักส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๘ จังหวัดลพบุรี
- สำนักงานส่งเสริมและสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส และผู้สูงอายุ

และได้มีการได้เชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่างๆที่ได้เข้ามาศึกษาดูงานที่องค์การบริหารส่วนตำบลสระแก้วและได้มีการเชื่อมโยงกับศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลสระแก้วซึ่งเป็นที่ศึกษาดูงานเป็นแม่แบบให้กับสมาชิกกองทุนสวัสดิการเพื่อนำไปประกอบอาชีพได้ถูกต้อง

ประวัติตำบลโคกหม้อ

- มี ๕ หมู่บ้าน ๒๐๐๐ อาชีพ เกษตรกรทำนา ค้าขาย รับราชการ
- สมาชิก ครบ ๕ หมู่บ้าน
- สมาชิก ๖๗๐ คน
- สมทบเงิน ปี ๓๖๕ – ๓๖๖ บาท เก็บเป็นรายเดือน ประชุมประจำเดือนของหมู่บ้าน
- ตั้งกองทุน ๑ เมษายน ๒๕๕๑

กระบวนการก่อเกิด “กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลโคกหม้อ”

ที่มาของกรรมการช่วงแรก

ชุดแรก ๙ คน ลงพื้นที่ทุกหมู่บ้าน ชี้แจงการจัดตั้งกองทุน ส่งผู้แทนมาเป็นกรรมการระดับตำบล เคยทำงานร่วมกัน มีความรู้ เคยศึกษาดูงาน เลือกตั้งครั้งแรก หมู่ที่ ๔ เต็มใจ อยากทำงานแต่มีหลายหน้าที่ ๕๐:๕๐ นำร่องก่อนมาช่วยกัน ไม่คิดเรื่องตอบแทน สนใจเรื่องงานมากกว่า ครั้งมี ๔ หมู่บ้าน หมู่ที่ ๑ ยังไม่เข้า (เคยตั้งแล้วล้ม ไม่กล้าตั้ง)

ทำงาน มีปัญหา เช่น คนที่ไม่เป็นสมาชิกฟังคนอื่นแล้วไม่มั่นใจกรรมการยังไม่เข้ามา กรรมการใจสู้ กรรมการมีการประชุมทุกเดือน นำปัญหามาคุยกัน

บทบาทหน้าที่ครั้งแรก ยังจำไม่ได้ แต่เมื่อลงมือทำงานทำได้ “คุณณรงค์ เป็นประธาน” ไม่มีค่าตอบแทนลาออก

ก่อนตั้งกองทุนไปดูงานที่ประจวบ “ที่ปรึกษา อยู่ตั้งแต่ก่อตั้ง – ปัจจุบัน” ออกแบบระบบเอกสาร คอยปรับแก้

ที่มาของกรรมการปัจจุบัน

จากชุดเดิม เลือกประธานใหม่ “อัญชลี” ปี ๕๒-ปัจจุบัน กรรมการ ๑๕ คน จาก ๕ หมู่บ้าน เป็นคนทำงานประชาสังคม การประชุมทุกวันที่ ๑๒ ของเดือน(ส่งเงินตำบล) เข้าธนาคารช่วงบ่าย หรือวันรุ่งขึ้น (ยกเว้นวันหยุด จำนวนเงิน ๑ หมื่นกว่าบาท)

กรรมการมีค่าตอบแทน วันละ ๑๐๐ บาท (เก็บเงินสมทบ)เบี้ยประชุมวันละ ๕๐ บาท ข้อติดขัด กรรมการบางคนมาส่งเงินแล้วกลับก่อน(ปรับระเบียบใหม่ให้ประชุมจนเสร็จงาน) ห่วงใยกองทุนกลัวกองทุนล้มเสียหาย ทำงานทุกคน ตามบทบาทหน้าที่ๆละ ๒ คน ประชาสัมพันธ์โดยที่ปรึกษา คณะทำงาน ๓ คน(ก่อตั้ง) ทุกหมู่บ้าน ผู้รู้ไปดูงาน ช่วงแรกตั้งหมู่บ้านละ ๓๐ คน(มาร่วมเวที และสมัคร มาก-น้อยตามพื้นที่) ส่วนใหญ่ฟังแล้วจะสมัคร แต่ก็มีคนที่ไม่เห็นด้วย เพราะสวัสดิการน้อยกว่าประกันชีวิต ชำซ้อนกับหน่วยงาน ปีแรกเกณฑ์คนสมัครอายุ ๑-๗๕ ปี เสนอทุกหมู่บ้าน บางหมู่บ้านต้องการอายุ ๘ ปี เสียส่วนใหญ่ ๗๕ ตามมติ

ที่มาของสมาชิกช่วงแรก

สมาชิกทุกเพศทุกวัย ปีแรกผู้ด้อยโอกาสเสียเงินสมทบเท่าสมาชิกคนอื่น หลักฐานการสมัคร ทะเบียนบ้าน บัตร มีสมุดคู่มือ เซ็นชื่อรับเงิน

ที่มาของสมาชิกปัจจุบัน

ครบ ๕ หมู่บ้าน สมาชิกทุกเพศทุกวัย ปีแรกผู้ด้อยโอกาส ๒๑ ราย กองทุนออกเงินสมทบให้กรรมการคิด “เอื้ออาทร” ปีที่ ๒ เกณฑ์คนสมัครอายุ ๑-๖๕ ปี ปี ๕๕ รับไม่เกิน ๖๐ ปี ๕๖ รับไม่เกิน ๕๕ ปี ๕๖ รับไม่เกิน ๕๐ ทำไม่ลดอายุสมาชิก “หลักคิด เพราะกลัวล้มเพราะรับผู้สูงอายุมาก” ปัจจุบันสมาชิก ๖๗๐ คน รับสมาชิกปีละ ๑ ครั้ง ช่วงเดือน ต.ค. ม.ค. เม.ย. ปรับใหม่ ปี ๕๕ รับแค่เดือน เม.ย. ของทุกปี

ที่มาของงบประมาณช่วงแรก

ครั้งแรกได้งบมาจาก พี่นพุมชนท้องถิ่น(พอช.) ๒ แสนกว่าบาท ที่เหลือไปดูงาน จัดเวทีชี้แจงทำความเข้าใจ ประเด็นสวัสดิการเป็นเรื่องที่น่าสนใจงบประมาณจาก สมาชิกมาบริหารจัดการ แล่งงบจาก พอช. ๕๕,๐๐๐ บาท ตำบลมอบที่ปรึกษาไปศึกษาเรื่องกองทุนสวัสดิการ

ที่มาของงบประมาณปัจจุบัน

สมาชิกสมทบ วันละบาท อบต. ๓๐๐๐๐ บาท รัฐ ๑๗๔๘๓๕ บาท (๒ รอบ) พมจ. ๙๒,๐๐๐ บาท (สวัสดิการสังคม) เงินคนพิการ ๑๐๐๐ * ๓ ทุนหมุนเวียนสาธารณภัยตำบล ๒,๘๒๕ บาท(เงินค่าบำรุง)

กลไกการทำงาน

โครงสร้างของคณะกรรมการช่วงแรก

- กรรมการ ๙ คน ประธาน ๑ รองประธาน ๒ คน เหนรัญญิก ๒ คน เลขา ๒ คน ทะเบียน ๒ คน
- ที่ปรึกษา ๒ คน ผู้ตรวจ ๑ คน จากสมาชิกเลือกคนในตำบลคนที่ เป็นสมาชิก

โครงสร้างของคณะกรรมการ ปัจจุบัน

- กรรมการ ๑๕ คน (ปี ๕๒)
- ประธาน ๑
- รองประธาน ๒ คน
- เหนรัญญิก ๒ คน
- เลขา ๒ คน
- ทะเบียน ๒ คน
- กรรมการ ๖ คน
- ที่ปรึกษา ๒ คน
- ผู้ตรวจ ๑ คน จากสมาชิกเลือกคนในตำบลคนที่ เป็นสมาชิก

โครงสร้างของคณะกรรมการปัจจุบัน (ปี ๒๕๕๔-๒๕๕๕

- หมู่ ๑ = ๑ คน

- หมู่ ๒ = ๓ คน
- หมู่ ๓ = ๔ คน
- หมู่ ๔ = ๒ คน
- หมู่ ๕ = ๑ คน

การยกร่างระเบียบกองทุนช่วงแรก

ที่ปรึกษาฯ ยกร่างระเบียบ คนเดียว และเชิญกรรมการชุดก่อตั้ง ๙ คน ร่วมพิจารณา มีการแก้ไขบางข้อให้เหมาะสม รับสมาชิก พ.ศ. ปี ๕๑ ประชุมใหญ่ สมาชิกทั้งหมด เพื่อรับรองกรรมการ และ รับรองระเบียบ

การปรับระเบียบกองทุนปัจจุบัน

- แก้อำนาจกรรมการ องค์ประชุมของสมาชิกเดิมไม่น้อยกว่า กึ่งหนึ่ง ปรับเป็นตัวแทนครัวเรือน ไม่น้อยกว่า ๑๐๐ คน ถือว่าครบองค์ประชุม เพราะมีเด็กด้วย สถานที่ไม่พอ การบริหารจัดการไม่พร้อม
- แก้เรื่องอายุของสมาชิก

การบริหารจัดการ

- การประชุมของกรรมการช่วงแรก
- ประชุมทุกเดือน วันที่ ๑ ของเดือน

การประชุมของกรรมการปัจจุบัน

ประชุมทุกเดือน วันที่ ๑๒ ของเดือน

- เก็บเงิน
- จ่ายเงินสวัสดิการ
- หมู่ที่ ๑ วันที่ ๑๐ ของทุกเดือน
- หมู่ที่ ๒ วันที่ ๘ ของทุกเดือน
- หมู่ที่ ๓ วันที่ ๙ ของทุกเดือน
- หมู่ที่ ๔ วันที่ ๖ ของทุกเดือน
- หมู่ที่ ๕ วันที่ ๗ ของทุกเดือน

จุดเด่น ความภาคภูมิใจปัจจัยที่ทำให้กองทุนสำเร็จ

- จ่ายสวัสดิการตามระเบียบ
- กรรมการ มีสมาชิกเพิ่มขึ้น การส่งเงินของสมาชิกครบ ชาวบ้านมั่นใจกรรมการมากขึ้น มีเงินสมทบจากท้องถิ่น จากภาครัฐ ความสามัคคีของกรรมการ มีความร่วมมือของกรรมการ เป็นศูนย์เรียนรู้เรื่องการทำระบบบัญชีกองทุน ความอิสระของกรรมการเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุน
- ผู้รับผลประโยชน์ เงินทุนหมุนเวียน ๓,๐๐๐ บาท (๕๐๐ กก.) ค้าขายมะขามเปียว ดอกเบี้ยถูก “เป็นเงินหมุนเวียนของกองทุน” ส่งเดือนละ ๓๐๐(๓๐) ๓๐๐(๒๗) ๓๐๐(๒๔) ดอกเบี้ยลดเดือนละ ๓ บาท

- ผู้รับผลประโยชน์ สมาชิกเสียชีวิต รับ ๕,๐๐๐ บาท คนจ่ายเงินเป็นประธานกองทุน หน่วยงานศพ เป็นการประชาสัมพันธ์กองทุน ก่อนเสียชีวิต นอนโรงพยาบาลรับ ๑๐ คืน ๑,๐๐๐ บาท หากสมาชิกมาแทนผู้เสียชีวิต
- การประชุมทำให้ให้เจอกันถามทุกข์สุข กัน
- ผู้รับผลประโยชน์ ป่วย นอน ๖ คืน มีเอกสารใบรับรองแพทย์ เงินที่รับสวัสดิการช่วงเก็บเงินหมู่บ้าน เป็นสมาชิกปี ๕๑ กู้เงินประกอบอาชีพเลี้ยงปลา ๓,๐๐๐ บาท
- ผู้รับผลประโยชน์ ป่วย เป็นสมาชิกปี ๕๒ นอน รพ. ๓ เดือน รับสวัสดิการ ๑,๐๐๐ บาท
- สวัสดิการที่จ่ายมาก (ป่วย ๑๒๔ ราย) เกิด ๑๖ ราย ตาย ๕ ราย
- ท้องถิ่นสนับสนุนปีละ ๑๐,๐๐๐ บาท

ข้อติติง

- สมาชิกลาออกจากการเป็นสมาชิก
- ตัวแทนเก็บเงินจากสมาชิก สมาชิกให้ไม่ครบจึงไม่ทำต่อ(ขาดความมั่นใจ)

แนวทางการแก้ไข

- ลงพื้นที่ชี้แจงทำความเข้าใจ
- กรรมการลงพื้นที่ทำความเข้าใจทุกปี , จ่ายสวัสดิการหน้าเมรุ(ของเปล่า) เงินให้ก่อน

การเชื่อมโยงกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลกับ

ประเด็นงานพัฒนาอื่นๆ

- สภาองค์กรชุมชน จัดแจ้ง รายงานการทำงานให้ที่ประชุมสภาฯทราบ

หน่วยงานในตำบล

- อบต.โคกหม้อ
- รพสต.โคกหม้อ
- พมจ.
- กองทุนหมู่บ้าน
- ศูนย์เบาหวานสาธารณสุข ต.โคกหม้อ

เครือข่ายกองทุนระดับอำเภอ

- ต.เขาชีฝอย
- ต.หนองกลางดง
- ต.หนองสระ
- ต.หนองยายดา

เครือข่ายกองทุนระดับกองทุนในจังหวัด

-

การหนุนเสริมของท้องถิ่น

ด้านงบประมาณ

- สนับสนุนงบประมาณ ปี ละ ๑๐,๐๐๐ บาท
- สนับสนุนห้องประชุม
- หนุนเสริมการทำงานร่วมกัน
- **ด้านการประชาสัมพันธ์**
- - ประชาสัมพันธ์เสียงตามสายของ อบต.

วิธีการขยายฐานสมาชิก

- มีการตั้งเป้าหมายเพิ่มจำนวนสมาชิกปีละ อย่างน้อย ๑๐๐ คน
- ขยายฐานสมาชิกที่อายุน้อยลง
- จัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ในหมู่บ้าน
- จัดทำแผนประชาสัมพันธ์ทางหอกระจายข่าว

ข้อเสนอต่อชุมชนในตำบล

- อยากให้ทุกคนเข้ามาเป็นสมาชิกกองทุนฯ
- ช่วยกันประชาสัมพันธ์ต่อชุมชน

ต่อหน่วยงานระดับตำบล

- อบต. สนับสนุนงบประมาณให้เป็นข้อบัญญัติทุกปี
- ขอสนับสนุนเจ้าหน้าที่มาช่วยงานกองทุนฯ ,อุปกรณ์,สื่อประชาสัมพันธ์รับสมัครสมาชิก รพสต. ขอสนับสนุนข้อมูลทางด้านสาธารณสุขของตำบล
- ให้ อสม.เข้ามาเป็นสมาชิกกองทุนฯทุกคน
- พช. เชื่อมโยงสถาบันการเงินชุมชนกับกองทุนฯ
- เกษตรตำบล
- ทุกหน่วยงานในตำบลเข้าร่วมประชุมของกองทุนฯ
- อำเภอ เสนอให้หน่วยงานในอำเภอสนับสนุนชี้แจงกับกำนัน,ผู้ใหญ่บ้าน ในวันประชุมประจำเดือน
- จังหวัด เสนอให้ผู้ว่าราชการจังหวัด ให้ท้องถิ่นจังหวัดกระตุ้นการอุดหนุนของท้องถิ่นตำบลกับกองทุน

นโยบายต่อรัฐบาล

- เสนอให้รัฐบาลสนับสนุนกองทุนฯ อย่างต่อเนื่องและเป็นวาระแห่งชาติ
- เสนอให้รัฐบาลอุดหนุนงบประมาณในการบริหารจัดการของแต่ละกองทุนฯและอุดหนุนตรงมาที่พื้นที่ตำบลโดยตรง

ศูนย์เรียนรู้กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลท่างาม อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี

ข้อมูล/เรียบเรียง : นายชินวุฒิ อาศน์วิเชียร

กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลท่างาม อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี จัดตั้งขึ้นเมื่อเดือนสิงหาคม ๒๕๕๑ บนพื้นฐานของการให้อย่างมีคุณค่า การรับอย่างมีศักดิ์ศรีด้วยความรักและความผูกพันเอื้ออาทรซึ่งกันและกัน เป็นการส่งเสริมคุณภาพชีวิต สร้างนิสัยการออม เสียสละ เพื่อประโยชน์ต่อสมาชิกโดยรวม จุดเริ่มต้นในการจัดตั้งกองทุนฯ ขับเคลื่อนโดยใช้ฐานองค์การบริหารส่วนตำบล ฐานท้องถิ่นเป็นกลไกในการขับเคลื่อนภายใต้การหนุนเสริมของเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนจังหวัดสิงห์บุรี องค์กรซึ่งมีสถานะเป็นทั้งพี่เลี้ยงในการให้คำปรึกษา แนะนำและกลไกกลางในการประสานเชื่อมร้อยการทำงานในระดับจังหวัด ขยายผลต่อโดยการจัดการกันเองของชุมชน กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลท่างาม ปัจจุบันมีจุดเด่นในการทำงาน ขับเคลื่อน ๓ ขา ประชาชน อบต. และรัฐ โดยทำงานเชื่อมโยงกับกลุ่มองค์กรต่างๆ เช่น สภาองค์กรชุมชนตำบลท่างาม กองทุนภัยพิบัติตำบลท่างาม กองทุนเพื่อการพัฒนาหมู่บ้าน (กองทุนกลาง) และทำงานบูรณาการและมีกิจกรรมอย่างต่อเนื่องกับหน่วยงานภาคีการพัฒนา โดยเน้นงานสังคม และเน้นจิตอาสา ซึ่งถือจุดเด่นที่ทำให้เกิดการขับเคลื่อนงานได้อย่างดี รวมทั้งมีท้องถิ่นและรัฐบาลมีการสนับสนุนงบประมาณ ๑ : ๑ : ๑ (สมาชิกสมทบ : อบต. ท่างาม : รัฐบาล)

ความพร้อมในการเป็นศูนย์เรียนรู้กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลท่างาม เน้นหลักในการบริหารแบบบูรณาการทั้งภาคประชาชน , บุคลากร , อุปกรณ์ จาก อบต. และมีเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นที่ปรึกษา ส่งเสริมพัฒนาความรู้ให้กับคณะกรรมการของกองทุนสวัสดิการในการปฏิบัติหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และใช้ระบบการบริหารจัดการที่ดี ตามหลักธรรมาภิบาลในการดำเนินงานของกองทุนสวัสดิการ อาทิเช่น

1. **หลักนิติธรรม** คือ มีการวางกฎระเบียบข้อบังคับของกองทุนฯโดยการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการฯ ในการคิด วิเคราะห์และวางแผน อย่างเป็นธรรม เกิดประโยชน์สูงสุดแก่สมาชิกและกองทุน
2. **หลักคุณธรรม** คือ มีการยึดมั่นในความถูกต้อง ดีงาม ส่งเสริมให้คณะกรรมการฯ พัฒนาตนเองให้มีความซื่อสัตย์ สุจริต จริงใจ อุดม มีระเบียบวินัย ที่เป็นรูปธรรม โดยจัดทำโครงการธนาการความดี
3. **หลักความโปร่งใส** คือ มีความโปร่งใสในการปฏิบัติ ให้สมาชิกเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร การรับสวัสดิการ การแถลงผลการดำเนินงานให้กับกรรมการฯ ทราบประจำเดือน และการแถลงผลการดำเนินงานของกองทุนฯ ให้สมาชิกฯ ทราบในวันประชุม รวมทั้งการจัดทำใบสำคัญรับเงินในการขอรับสวัสดิการจากกองทุนฯ ในแต่ละประเภทพร้อมกับเอกสารประกอบ และการลงสมุดประจำตัวของสมาชิกกองทุนฯ ในการส่งเงินสมทบและการรับสวัสดิการต่างๆ ไว้เป็นหลักฐานของสมาชิก และมีการทำฐานข้อมูลระบบสารสนเทศอีกด้วย

4. **หลักการมีส่วนร่วม** คือ มีการให้โอกาสคณะกรรมการฯ และสมาชิกฯ ในการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ การตัดสินใจ ให้ข้อมูล แสดงความคิดเห็น แนะนำปรึกษาหารือ ร่วมวางแผนและร่วมปฏิบัติ
5. **หลักความรับผิดชอบ** คือ การให้คณะกรรมการฯ ตระหนักในสิทธิหน้าที่ มีความรับผิดชอบในการดำเนินการเก็บเงินสมทบรายปี เก็บเงินออมทรัพย์กองทุนสวัสดิการชุมชน (สัจจะวันละบาท) ประจำเดือน และการเข้าร่วมประชุมประจำเดือนโดยไม่มีค่าพาหนะ ค่าเบี้ยเลี้ยง มีเพียงอาหารว่างและอาหารกลางวันแบบประหยัดเลี้ยง และหลักความรับผิดชอบสำหรับสมาชิก คือ การส่งเงินสมทบรายปี โดยสมาชิกมีกำหนดส่งในช่วงเดือนกรกฎาคม ของปี และมีการดำเนินงานกิจกรรมกลุ่มออมทรัพย์กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลท่างาม (สัจจะวันบาท) โดยจะออมสัจจะในทุกๆ เดือน วันละหนึ่งบาทตามจำนวนวันของแต่ละเดือน
6. **หลักความคุ้มค่า** คือ มีการบริหารจัดการโดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยการสร้างความประหยัด ใช้วัสดุอุปกรณ์อย่างคุ้มค่า

ในส่วนของการสร้างความยั่งยืนของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลท่างาม ไม่ได้คาดหวังในการรับการสนับสนุนงบประมาณจากท้องถิ่นและรัฐบาลอย่างเดียว แต่เน้นการบริหารโดยชุมชนจัดการตนเอง ซึ่งได้มีแนวทางในการจัดกิจกรรมลงทุน Social Enterprise หรือกิจการเพื่อสังคม (การซื้อกิจการผลิตน้ำดื่มเพื่อนำผลกำไรมาจัดสวัสดิการแก่สมาชิกและในพื้นที่) และการตั้งร้านค้าสวัสดิการชุมชน เพื่อเป็นการจัดสวัสดิการในรูปแบบที่หลากหลาย และเป็นสร้างความมั่นคงและยั่งยืนให้กับกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลท่างามในอนาคต รวมทั้งการขยายฐานสมาชิกและการสร้างระบบการส่งสมทบกองทุนฯที่มีความต่อเนื่อง

กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลโคกสูง อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี

๑. การก่อเกิดกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลโคกสูง

กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลโคกสูง ก่อตั้งเมื่อ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ “ ตามโครงการทำดีเพื่อพ่อ ”

หลักคิดในการก่อตั้ง

ตั้งแต่อดีตจนถึงปี ๒๕๕๐ การจัดระบบสวัสดิการของรัฐช่วยเหลือกลุ่มผู้ด้อยโอกาสทางสังคม โดยผ่านหน่วยงานของรัฐในระบบสวัสดิการรูปแบบต่าง ๆ เช่น เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ คนพิการ ผู้ป่วยเอดส์ หรือการสร้างบ้านพักอาศัยให้กับผู้มีรายได้น้อย และบ้านพักคนชรา เป็นต้น ซึ่งในแต่ละปีต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก แต่ยังไม่ให้บริการไม่ครอบคลุมทั่วถึงกลุ่มผู้ด้อยโอกาสอีกเป็นจำนวนมาก

องค์การบริหารส่วนตำบลโคกสูงร่วมกับผู้นำชุมชน แกนนำกลุ่มองค์กรต่าง ๆ ในตำบลโคกสูง ได้มองเห็นความสำคัญของปัจจัยพื้นฐานในการสร้างสังคมให้มีความเข้มแข็งนั้นต้องเริ่มจากประชาชนในสังคมมีจิตสำนึกที่ดีต่อส่วนรวม และต้องมีความรักความสามัคคี เสียสละช่วยเหลือเกื้อกูล เอื้ออาทรแบ่งปันความทุกข์เฉลี่ยความสุขให้กันและกัน

ดังนั้นจึงมีการประชุมร่วมกันเพื่อหาแนวทางจัดตั้งกองทุน ฯ เมื่อ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ มติที่ประชุมวันนั้นมีดังนี้

1. เห็นควรให้จัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลโคกสูง
2. เห็นควรให้แต่งตั้งคณะกรรมการก่อตั้งกองทุน ฯ ขึ้นมา ๙ คน โดยมีหน้าที่ดังนี้
 - ดำเนินการยกร่างระเบียบปฏิบัติของกองทุน ฯ
 - ดำเนินการเปิดรับสมัครสมาชิกกองทุน ฯ
3. ดำเนินการบริหารจัดการกองทุนให้เป็นไปตามที่ระเบียบกำหนดไว้ ด้วยความสุจริต โปร่งใส ตรวจสอบได้
4. เมื่อมีสมาชิกมากพอให้จัดประชุมใหญ่สามัญประจำปีสมาชิก เพื่อคัดเลือกคณะกรรมการดำเนินงานที่มาจากสมาชิก เมื่อคณะกรรมการชุดใหม่เข้ารับหน้าที่ คณะกรรมการชุดก่อตั้งก็หมดหน้าที่ไป

๒. โครงสร้างของคณะกรรมการ

โครงสร้างของคณะกรรมการ หรือคณะกรรมการกองทุน ฯ ตามระเบียบกำหนดไว้ มีจำนวน ๑๙ คน ประกอบด้วย

1) ประธาน

จำนวน ๑ คน

2) รองประธาน	จำนวน ๑ คน
3) เภรัญญิก	จำนวน ๑ คน
4) ผู้ช่วยเหรัญญิก	จำนวน ๑ คน
5) เลขานุการ	จำนวน ๑ คน
6) ผู้ช่วยเลขานุการ	จำนวน ๑ คน
7) นายทะเบียน	จำนวน ๑ คน
8) ประชาสัมพันธ์	จำนวน ๑ คน
9) กรรมการ	จำนวน ๑๑ คน

ปัจจุบันคณะกรรมการที่คัดเลือกจากสมาชิกยังไม่ครบตามจำนวน ๑๙ คน แต่ครบตามโครงสร้างที่กำหนดแล้ว คือมีคณะกรรมการ ดำเนินงานตามตำแหน่ง ๑๒ คน ประกอบด้วย ประธาน , รองประธาน , เหรัญญิก , ผู้ช่วยเหรัญญิก เลขานุการ , ผู้ช่วยเลขานุการ ,นายทะเบียน , ประชาสัมพันธ์ กรรมการ ๔ คน และมีคณะกรรมการติดตามประเมินผลอีก ๓ คน รวมกันเป็น ๑๕ คน (บางหมู่บ้านยังไม่มีผู้อาสาเข้ามาทำงาน)

3. วิธีการทำงาน

- 1) คณะกรรมการลงพื้นที่ร่วมประชุมประชาคมกับทุกหมู่บ้าน เพื่อประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของกองทุนและชี้แจงรายรับ – รายจ่าย ให้ประชาชนทั่วไปและสมาชิกได้รับทราบ
- 2) เปิดรับสมัครสมาชิกโดยไม่เว้นวันหยุด
- 3) จัดทำบัญชีรายรับ – รายจ่าย ของกองทุนให้ทันสมัยเป็นปัจจุบันทั้งรายเดือน และรายปี
- 4) จัดประชุมคณะกรรมการ เพื่อทำความเข้าใจในการดำเนินงานให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน
- 5) จัดประชุมใหญ่สามัญประจำปีสมาชิก เพื่อชี้แจงผลการดำเนินงานและแจ้งรายรับ – รายจ่าย ให้ทราบพร้อมทั้งรับฟังความคิดเห็น และความต้องการของสมาชิก เพื่อนำกลับมาปรับปรุงการจัดสวัสดิการต่อไป

๔. กระบวนการทำงาน

- มีระเบียบข้อบังคับกองทุน ฯ เป็นแนวทางในการทำงาน
- มีคณะกรรมการดำเนินงาน
- มีคณะกรรมการติดตามประเมินผล

5. ผลการดำเนินงานภาพรวม

- 1) ประชาชนให้ความไว้วางใจมากขึ้น สนใจสอบถามและต้องการเป็นสมาชิกเพิ่มขึ้น แต่ส่วนมากยังไม่แน่ใจว่ากองทุน ฯ จะยั่งยืนหรือไม่ ?
- 2) คณะกรรมการเข้าใจบทบาทหน้าที่ตัวเองมากขึ้น
- 3) ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานที่พบ

- ปัญหาการเมืองท้องถิ่น ยังแบ่งพรรคแบ่งพวกกันอยู่ ทำให้กองทุน ฯ เดินได้ช้า
 - ปัญหาขาดคนรุ่นใหม่ ๆ เข้ามารับช่วงต่อ
- 4) แนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว คณะกรรมการ ฯ ลงพื้นที่ทำความเข้าใจกับประชาชน และผู้นำทางการเมืองกลุ่มต่าง ๆ
- 5) จำนวนเงินกองทุนแยกตามประเภทการสมทบ
- สมาชิกสมทบปีละ ๓๖๕ บาท รวมเป็นเงิน	๔๘๘,๙๙๕	บาท
- องค์การบริหารส่วนตำบลโคกสูง สมทบ	๑๕๐,๐๐๐	บาท
- สถาบันพัฒนาองค์การชุมชนสมทบ	๕๕,๐๐๐	บาท
- รัฐบาลสมทบผ่าน พอช.	๑๒๙,๕๗๕	บาท
- ดอกเบี้ยธนาคาร	๓,๘๖๒.๘๓	บาท
รวมมีเงินกองทุน ณ ปัจจุบันนี้	๘๒๗,๔๓๒.๘๓	บาท (ยังไม่หักค่าใช้จ่าย)

๖.ผลที่เกิดขึ้น

- บทบาทการเป็นผู้ให้ของสมาชิก สมาชิกเริ่มเข้าใจถึงบทบาทการเป็นผู้ให้ว่าเป็นกุศลที่ยิ่งใหญ่ สามารถช่วยเหลือพี่น้องในชุมชน พร้อมทั้งตัวเองได้ เมื่อถึงเวลาฝากสมทบเริ่มนำมาฝากโดยไม่ต้องทวงถาม
- บทบาทการเป็นผู้รับ ทุกคนเข้าใจว่าตัวเองมีสิทธิรับได้แค่ไหน ? ตามกฎระเบียบของกองทุน ฯ ที่กำหนด

๗.การเชื่อมโยงกับภาครัฐ

- ทำแผนงานโครงการเพื่อขอรับงบประมาณสนับสนุนจากแผนงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกสูง
- ทำแผนงานโครงการเพื่อขอรับงบประมาณสนับสนุนจากรัฐบาลผ่านสถาบันพัฒนาองค์การชุมชน
- ทั้ง อบต. และรัฐบาล สนับสนุนงบประมาณให้กองทุนสวัสดิการด้านการเกิด แก่ เจ็บ ตาย
- ร่วมประชุมกับ พมจ, พอช, และหน่วยงานอื่น ๆ ระดับจังหวัดเพื่อหาแนวทางขับเคลื่อนกองทุนสวัสดิการให้เต็มพื้นที่จังหวัดลพบุรี

ศูนย์เรียนรู้กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลไถ่เสา อำเภอหนองแขง จังหวัดสระบุรี

กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลไถ่เสา อำเภอหนองแขง จังหวัดสระบุรี ก่อตั้งเมื่อ วันที่ ๕ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๐ บนฐานแนวความคิดจากการลดช่องว่างการพัฒนาระหว่างกลุ่มคนต่างๆ ในสังคม การขาดโอกาสที่จะเข้าถึงแหล่งเงินทุนหรือความเท่าเทียมเป็นสาเหตุสำคัญ การจัดสวัสดิการชุมชนทั่วไปไม่สามารถเข้าถึงประชาชนทุกระดับได้ จึงเป็นจุดเริ่มต้นในการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลไถ่เสา ในการขับเคลื่อนงานโดยใช้ฐานจากผู้นำท้องที่และองค์การบริหารส่วนตำบลไถ่เสา ในการขับเคลื่อนงานกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลไถ่เสา ปัจจุบันมีจุดเด่นในการขับเคลื่อนหนุนเสริมงาน ๓ ฝ่าย คือ ประชาชน อบต. และรัฐบาล โดยมีการทำงานเชื่อมโยงกับกลุ่มองค์กรต่างๆ เช่น สภาองค์กรชุมชนตำบลไถ่เสา กลุ่มออม. กลุ่มชมรมผู้สูงอายุ กลุ่มอพม.กลุ่มสตรี และกลุ่มต่างๆที่มีอยู่ในชุมชนที่มีกิจกรรมต่อเนื่องกับหน่วยงานภาคีพัฒนา ทำให้เกิดการขับเคลื่อนงานมีการพัฒนาสู่ความเข้มแข็ง รวมทั้งมีองค์การบริหารส่วนตำบลไถ่เสา สนับสนุนในเรื่องของบุคลากรในการขับเคลื่อนงาน และรัฐบาลสนับสนุนงบประมาณการสมทบกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลไถ่เสา (สมาชิก : องค์การบริหารส่วนตำบลไถ่เสา : รัฐบาล)

ความพร้อมในการเป็นศูนย์การเรียนรู้กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลไถ่เสา เน้นการบริหารแบบมีส่วนร่วมจากภาคประชาชน ท้องถิ่นและหน่วยงานที่มีอยู่ในตำบลไถ่เสา โดยการบริหารจัดการให้ภาคประชาชนดำเนินงาน ท้องถิ่นและหน่วยงานเป็นที่ปรึกษา และหนุนเสริมการดำเนินงานต่างๆ เช่น บุคลากร อุปกรณ์ สถานที่ และส่งเสริมพัฒนาความรู้ให้กับคณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลไถ่เสา ในการปฏิบัติหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ตามหลักธรรมาภิบาลในการดำเนินงานของกองทุนสวัสดิการชุมชน เช่น

๑. หลักนิติธรรม คือ มีการกำหนดกฎระเบียบข้อบังคับของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลไถ่เสา โดยการมีส่วนร่วมของสมาชิกกองทุนฯและคณะกรรมการกองทุนฯในการคิด และทบทวนกฎระเบียบข้อบังคับให้เป็นปัจจุบัน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่สมาชิกและกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลไถ่เสา

๒. หลักคุณธรรม คือ ดูแลสมาชิกอย่างเท่าเทียมกัน ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพให้กับคณะกรรมการให้มีความรู้ ความสามารถในการบริหารการดำเนินงานกองทุนสวัสดิการชุมชนอย่างเป็นรูปธรรมและ มีความซื่อสัตย์ โปร่งใส ตรวจสอบได้

๓. หลักความโปร่งใส คือ รายงานผลการดำเนินงานให้กับสมาชิกและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบทุกปี และมีการประชาสัมพันธ์ และมีการประชุมคณะกรรมการทุกเดือน มีการจัดทำเอกสารการบริหารจัดการที่ดี ทำเอกสารใบสำคัญรับเงินเป็นหมวดหมู่ ไว้เป็นหลักฐานในการใช้จ่ายเงิน และมีการจัดทำฐานข้อมูลทะเบียนสมาชิกด้วย

๔. หลักการมีส่วนร่วม คือ คณะกรรมการกองทุนฯและสมาชิกกองทุนฯและหน่วยงานภาคีในตำบลไถ่เส่า เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานกองทุน มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ แสดงความคิดเห็น แนะนำ ให้คำปรึกษาและร่วมวางแผนในการดำเนินงานกองทุนฯ

๕. หลักความรับผิดชอบ คือ แบ่งบทบาทหน้าที่ให้คณะกรรมการในการดำเนินงานให้ชัดเจน รับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ของตนเองที่ได้รับ ในส่วนของสมาชิก คือ มีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเอง ในการส่งเงินสมทบปีละ ๓๖๕ บาท/คน/ปี ทุกปี

๖. หลักความคุ้มค่า คือ มีการบริหารจัดการโดยใช้ทรัพยากร เช่น บุคคล วัสดุอุปกรณ์ ที่มีอยู่ให้คุ้มค่าเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

สวัสดิการชุมชน มิใช่เป็นเพียงการสร้างสวัสดิการให้แก่คนในชุมชนเท่านั้น แต่ยังมุ่งมั่นสร้างความมั่นใจในเรื่องราวที่คนในชุมชนร่วมกันสร้างขึ้นมาเป็นของคนตำบลไถ่เส่า อย่างมีศักดิ์ศรี และทุกคนมีความเท่าเทียมกัน ดังเสมือนที่ว่า “ ให้อย่างมีคุณค่า รับอย่างมีศักดิ์ศรี ”

ศูนย์เรียนรู้กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลโคกพุทรา อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง

กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลโคกพุทรา อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๔๙ โดยเกิดจากแนวคิดริเริ่มของผู้นำในชุมชน ซึ่งเห็นความเดือดร้อนของประชาชนที่ประสบภัยพิบัติ (น้ำท่วม) ซึ่งในชุมชนไม่เคยมีกองทุนของตำบลในการช่วยเหลือบรรเทาความเดือดร้อนเบื้องต้นต่อมาสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (พอช.) สนับสนุนงบประมาณฟื้นฟูชุมชนท้องถิ่นที่ได้รับผลกระทบจากน้ำท่วม รวมทั้งให้ความรู้เรื่องการจัดสวัสดิการชุมชนทำให้ผู้นำชุมชนเห็นความสำคัญของการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชนบนพื้นฐานของการให้อย่างมีคุณค่าการรับอย่างมีศักดิ์ศรีความผูกพันเอื้ออาทรซึ่งกันและกันเป็นการส่งเสริมคุณภาพชีวิตสร้างนิสัยการออมการเสียสละเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวมจุดเด่นของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลโคกพุทราในการทำงานคือการเสียสละของกลไกคณะทำงานความตั้งใจในการบริหารจัดการกองทุนโดยทำให้เกิดการขยายผลต่อโดยการจัดการกันเองของชุมชนในการประสานเชื่อมโยงกับท้องที่ท้องถิ่นหน่วยงานภาครัฐและเอกชนโดยการใช้ฐานของสภาองค์กรชุมชนตำบลในการขับเคลื่อนงานได้อย่างดีรวมทั้งมีการทำงานอย่างบูรณาการกับองค์กรในชุมชนมีกิจกรรมอย่างต่อเนื่องโดยเน้นงานด้านสังคมและจิตอาสา

ความพร้อมในการเป็นศูนย์เรียนรู้กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลโคกพุทราเน้นหลักการบริหารจัดการแบบบูรณาการทั้งภาคประชาชนท้องที่ท้องถิ่นและมีเจ้าหน้าที่ของเทศบาลเป็นที่ปรึกษาส่งเสริมพัฒนาความรู้ให้กับคณะกรรมการกองทุนสวัสดิการในการดำเนินการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นโดยใช้ระบบการบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล อาทิเช่น

๑.หลักนิติธรรม คือ มีการวางกฎระเบียบข้อบังคับของกองทุนสวัสดิการโดยการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการในการคิดวิเคราะห์และวางแผนอย่างเป็นธรรมเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อกองทุนสวัสดิการ

๒.หลักคุณธรรมจริยธรรม คือ การส่งเสริมและพัฒนาให้คณะกรรมการสมาชิกมีความเสียสละซื่อสัตย์สุจริตอดทนและมีระเบียบวินัยและการรับผิดชอบในสิทธิหน้าที่ของตนเอง

๓.หลักความโปร่งใส คือ มีความโปร่งใสในการปฏิบัติ มีการรายงานผลการดำเนินงาน มีหลักฐานบัญชีรายรับรายจ่ายเป็นหลักฐาน

๔.หลักการมีส่วนร่วม คือ มีการให้โอกาสคณะกรรมการและสมาชิกมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการตัดสินใจให้ข้อมูลแสดงความคิดเห็นแนะนำร่วมวางแผนและร่วมรับผลประโยชน์

๕.หลักความคุ้มค่า คือ มีการบริหารจัดการโดยการใช้ทุนที่มีในชุมชน เช่น บุคลากร สถานที่ และทรัพยากรเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลโคกพุทรามุ่งหวังให้กองทุนมีความเข้มแข็งและยั่งยืนโดยเน้นการบริหารจัดการโดยชุมชนและสามารถเชื่อมโยงภาคีแบบบูรณาการ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อกองทุนในการจัดสวัสดิการในทุกรูปแบบอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน รวมทั้งเป็นศูนย์การเรียนรู้กองทุนสวัสดิการชุมชนเพื่อขยายผลต่อพื้นที่ใกล้เคียงต่อไป

ศูนย์เรียนรู้สวัสดิการชุมชนตำบลหนองสาหร่าย อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี

จุดเริ่มต้นที่มา

ปี พ.ศ.๒๕๓๖ ผู้นำเห็นปัญหานี้ขึ้นในชุมชน จึงเกิดการรวมตัวพูดคุยภายในถึงปัญหาที่เกิดขึ้น ทำให้เกิดการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต แต่กลุ่มขาดความรู้ในการจัดการระบบการเงิน ทำให้กลุ่มขาดสภาพคล่องทางการเงินงาน จึงมีสมาชิกถอนตัวออกจากกลุ่ม ทำให้กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตต้องยุติการดำเนินการ

ปี พ.ศ. ๒๕๔๙ หลังจากที่มีกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตยุติการดำเนินการ ทำให้สมาชิก กลุ่มบางส่วนมีการรวมกลุ่มพูดคุยเพื่อหาหนทางแก้ปัญหา จนกระทั่งในวันที่ ๙ มีนาคม ได้มีการประชุมวางแผนงานระบบเพื่อตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อสวัสดิการขึ้นโดยกลุ่มเป็นผู้จัดการด้านการเงินเองจึงมีการจัดตั้งคณะกรรมการ และใช้ชื่อกลุ่มว่า “กลุ่มออมทรัพย์แก่ผู้สูงอายุหนองสาหร่าย” โดยได้รับความช่วยในการจัดการเบื้องต้นจากกลุ่มหนองกะอัฐซึ่งมาเป็นพี่เลี้ยงในระยะเริ่มต้น จึงทำให้เกิดกฎ-กติกาในการจัดการจากสมาชิกและคณะกรรมการร่วมกัน เพื่อให้เกิดความเท่าเทียมกันของกลุ่มสมาชิก

ปี พ.ศ. ๒๕๕๐ คณะกรรมการได้ร่วมพูดคุยหารือกันในการดูแลสมาชิก ทั้งทางด้านการเงินและการดูแลสุขภาพ ทำให้เกิดการตั้งสวัสดิการของกลุ่มเกิดขึ้นและขยายผลสู่การจัดตั้ง “สวัสดิการชุมชนตำบลหนองสาหร่าย” ทำให้การดูแลสมาชิกอย่างเป็นระบบมากยิ่งขึ้น

สมาชิกกลุ่มต้องการเงินทุนเพื่อประกอบอาชีพ คณะกรรมการจึงร่วมกันวางแผนการกู้แบบเอื้ออาทรให้กับสมาชิกโดยที่สมาชิกมีสิทธิในการร่วมพิจารณา ทำให้สมาชิกเกิดการวางแผนการใช้จ่ายในระดับครัวเรือน และเพื่อให้เกิดการสร้างงาน สร้างอาชีพให้กับสมาชิก โดยเงินที่สมาชิกกู้ยืมไปจะมีการสมทบเงินกลับคืนมาให้กับกลุ่ม ทำให้กลุ่มมีเงินในการดำเนินการจัดสวัสดิการให้กับสมาชิกที่นอกเหนือจากการเกิด, แก่, เจ็บ, ตาย เพิ่มมากขึ้นรวมทั้งยังสามารถ ส่งเสริมกิจกรรมที่ชุมชนจัดขึ้น เช่น การจัดสรรพันธุ์ไม้เพื่อการปลูกต้นไม้ในวันสำคัญต่างๆ, การสนับสนุนอุปกรณ์ทางด้านกีฬาให้กับกลุ่มเยาวชนในชุมชน, การจัดงานประเพณีต่างๆในชุมชน และยังเปิดช่องทางให้กับกลุ่มต่างๆที่อยู่ในชุมชนที่ต้องการความช่วยเหลือ โดยการเสนอโครงการเพื่อให้คณะกรรมการพิจารณาช่วยเหลืออีกด้วย ดังเป้าหมายที่กลุ่มได้วางไว้ร่วมกัน

เทคนิค วิธีการ ขั้นตอน การปฏิบัติ

โครงสร้างทางกายภาพ มีอาคารศูนย์เรียนรู้และพัฒนาอาชีพ ก่อตั้งโดยชุมชนได้งบประมาณจากการพัฒนาชุมชน ปี พ.ศ.๒๕๔๐ ๑ อาคาร ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ ๑๐ รัฐบาลสนับสนุนเงินสมทบผ่านสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน ปี พ.ศ.๒๕๕๓

โครงสร้างทางสังคม กิจกรรมที่แสดงถึงการรวมกลุ่มคน เครือข่ายรวมทั้งการพัฒนาศักยภาพ ทักษะ และการสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน เพื่อสนับสนุนระบบฐานข้อมูลสุขภาพชุมชน ได้แก่

- สมาชิกที่เป็นชาวบ้านทั้ง ๑๐ หมู่บ้าน แต่มีสมาชิก หมู่ที่ ๑๐ มากที่สุด ปัจจุบันมีสมาชิก ๓๐๐ กว่าคน
- สมาชิกบางคนเป็นแกนนำกลุ่มต่าง ๆ ในชุมชน รวมอยู่ด้วย อาทิ กลุ่มสตรี ผู้สูงอายุ เยาวชน ผู้นำชุมชน รวมอยู่ด้วย

รูปธรรมและวิธีการพัฒนาแหล่งเรียนรู้

ระบบเศรษฐกิจและสวัสดิการ มีวิธีการและกิจกรรมหลัก ดังต่อไปนี้

- 1) เปิดรับสมัครสมาชิกทุกวันที่ ๙ ของเดือนโดยกรอกประวัติ เป็นหลักฐานและฐานข้อมูลของกลุ่ม
- 2) เปิดสมุดบัญชีสำหรับสมาชิกทุกคน ต่าง ๆ เก็บไว้ที่ตนเอง
- 3) การฝากต้องเขียนใบฝากลงสมุดเป็นหลักฐาน
- 4) มีการสรุยอดเพื่อปันผลรายปี
- 5) การกู้จะกู้ได้ต้องเป็นสมาชิก ๖ เดือนมาแล้ว
- 6) มีการดำเนินการโดยต้องมีผู้ค้ำประกันที่เป็นสมาชิกที่กู้ในช่วงเวลาเดียวกันมีส่วนร่วมพิจารณา
- 7) ผู้ที่เป็นสมาชิกเงินออมจะได้รับสวัสดิการตั้งแต่เกิดจนตายหลังจากออมเงิน ๖ เดือนมาแล้ว
- 8) สมาชิกต้องมาแจ้ง โดยมีเพื่อนบ้านมารับรองว่าป่วย หรือตาย

ผลผลิตและผลลัพธ์

- 1) คณะทำงานและแกนนำชุมชนพัฒนาแนวความคิดการจัดตั้งกลุ่มกองทุนและจัดสวัสดิการระดับชุมชนมีความสามารถในการจัดการและขับเคลื่อนงานอย่างมีประสิทธิภาพ
- 2) สมาชิกได้รับประโยชน์ร่วมกันจากการดำเนินการ ทุกคนเห็นความสำคัญของการรวมกลุ่มเพื่อจัดตั้งเป็นกองทุนเพื่อการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน นำไปสู่การมีส่วนร่วมในการสร้างกตัตการร่วมกัน
- 3) มีรูปแบบในการเงินออมเป็นเงินสะสมเพื่อประกอบอาชีพ การศึกษา ยาม เจ็บป่วย เพื่อแก้ปัญหาในระดับครัวเรือน อีกทั้งยังเป็นแหล่งเงินทุนไถ่บ้าน ทำให้สมาชิกมีสวัสดิการตั้งแต่เกิดจนตายทุกคน รวมทั้งยังนำเงินสมทบที่สมาชิกร่วมกันสมทบนำมาจัดสรรเพื่อสาธารณะประโยชน์ ทำให้คนในชุมชนมีการสานความสัมพันธ์และดูแลซึ่งกันและกัน

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ ได้แก่ ความต้องการพึ่งพาตนเองของประชาชน หลักคิดคือความเอื้ออาทร ผู้ที่มีส่วนร่วมในการพิจารณาในการร่วมกันตามกรณีของผู้เอง โดยสมาชิกจะได้เห็นถึงความเดือดร้อนของผู้อื่น รวมทั้งรู้จักบริหารจัดการกลุ่มโดยสมาชิกเพื่อให้เกิดความยั่งยืน